

Pastorală de Sfintele Paști

Împreună cu Hristos, de la moarte la viață

**Iubiților preoți din parohii,
cuvioșilor viețuitori ai sfintelor
mănăstiri și drept-credinciosului
popor al lui Dumnezeu,
din Arhiepiscopia Iașilor:
har, bucurie, iertare și ajutor
de la Dumnezeu Cel în Treime
preaslăvit –
Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt**

**Iubiți frați preoți,
Drept-slăvitori creștini,**

Hristos a înviat!

Iată-ne din nou în noaptea plină de lumină a Învierii Domnului! Suntem mai mulți la biserică acum decât în orice moment al anului. Ceva tainic, ceva uimitor, Cineva ne cheamă! Tainica lumină, uimitoarea stare de har, Hristos ne cheamă. „*Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi.*” (1) Suntem osteniți, mai ales în sufletul nostru; suntem împovărați, mai ales în mintea și în inima noastră. În același timp, simțim, intuim, nădăjduim că Lumina de Paști poartă în taina ei ceva odihnitor care ne despovărează, ne însuflețește, ne reazășază pe cale. Oboseala minții, povara din suflete, fricile, temerile, tristețea și confuzia, nemulțumirile și neîmplinirile arată că în noi se află adesea o stare de iad și multă moarte. „*Unda întunericului și a neființei,*” spune Părintele Dumitru Stăniloae, *duhurile rele fac din noi iaduri în care ardem și ne zvârcolim dureros.*” (2) Într-o asemenea stare fiind, ni se spune că undeva, cândva, Cineva a înviat din moarte, un mormânt a devenit loc de lumină. În întunericul și moartea care ne cuprind, în disperarea și lipsa de sens în care adesea suntem, înțelegem că Hristos, după Înviere, a coborât la iad pentru ca pe cei ce erau ținuți în latura și umbra morții să-i

aducă la lumină și viață veșnică (3). Dacă atunci a coborât în cele mai din adânc ale pământului, adică în iad, se naște în noi nădejdea că se va coborî și în cele mai din adânc ale noastre. Undeva, în adâncul ființei noastre, strigăm cu durere și nădejde, și spunem: „*Doamne, înviază cu noi și ne miluiește!*”, sau rostim, împreună cu Părintele Dumitru Stăniloae: „*De s-ar fi coborât și în noi Domnul, murind, ca să germineze, în inimile noastre viața cea prime-nită, luminoasă, curată și bună! De-ar fi spart și întunecimile din noi, de-ar fi împrăștiat cugetele rele ce ne chinuie, de-ar fi spart plafonul ce ascunde privirii sufletului nostru cerul cu frumusețea lui! De-am înflori și noi cu Învierea Domnului, în lumina Soarelui dumnezeiesc, la o viață nouă!*” (4).

În strigătul de durere și nădejde al teologului Învierii, Dumitru Stăniloae, ne regăsim și noi, cei de azi, tineri și mai puțin tineri. Umbre întunecoase de îndoieli și ceață deasă de confuzii înconjură inima noastră și-i întunecă văzduhul. În spaime adânci și deznădejdi zdrobitoare devenim adesea pradă ușoară cântecelor de sirenă care încearcă să ne abată de la drumul cel bun. Într-o atare situație se aude sau se intuiește strigătul unui tânăr din vremea noastră: „*Dacă Biserica nu vine către noi, suntem o generație care moare înainte de a se naște*” (5). În cuvântul acestui tânăr descoperim setea omului aflat, pe de o parte, într-o criză adâncă, iar pe de altă parte, într-o căutare vie, puternică, după adevăratul sens al vieții.

Uneori, noi toți, ca membri ai Bisericii lui Hristos, prin viața și nelucrarea noastră, am îndepărtat pe tânărul amintit, înmulțit în atâtea chipuri, din spațiul legăturii cu Dumnezeu. Alteori, în pofida eforturilor noastre, criza profundă în care se află omenirea l-a orientat pe om spre alte tărâmurii

decât cel al Bisericii. Și într-o situație, și în cealaltă, omul, din adâncul ființei sale, strigă după ajutor. Este cineva care îi intuiește strigarea? Este cineva care îl aude? Este cineva care îl primește așa cum este? Este cineva care să-l ierte, să-l îmbrățișeze, să-l iubească? Este cineva care să-l scoată din iadul și moartea în care se află?

Iubiți credincioși,

La întrebarea dacă este cineva care să-l ridice pe om din căderea lui, din deznădejdea lui, din deruta lui lăuntrică și a lipsei de sens, nu există decât un singur răspuns: Hristos-Dumnezeu. După Învierea Sa din morți, Hristos S-a coborât în cele mai de jos ale pământului, la iad, ca pe toți cei aflați acolo să-i elibereze de moarte (6). Din acest motiv, pentru drept-slăvitorii creștini, icoana adevărată a Învierii Domnului este chiar coborârea Sa la iad. Astfel, putem zice: „*Prăznuim o-morârea morții, sfărâmarea iadului și începătura altei vieți, veșnice*” (7). Învierea Domnului arătată în coborârea Sa la iad cuprinde și adevărul coborârii Sale în iadul în care trăim și din care, conștient sau nu, dorim să ieșim. Noaptea Sfintelor Paști este momentul cel mai potrivit pentru a înțelege două lucruri: că există multă moarte și iad în noi, și că numai Hristos ne poate învia și ridica de acolo. Moartea din noi poartă mai multe nume: tristețe, deznădejde, sclavie, ură, minciună, plictiseală, desfrâu ș.a. Din această moarte, omul nădăjduiește să fie eliberat. Și ridică mâinile sale și așteaptă izbăvire. Multe idolatrii, ideologii și sisteme de gândire sau credințe religioase i se oferă drept alternativă și sprijin. În pofida unui sentiment de eliberare pe care acestea îl oferă temporar, iadul devine tot mai

↓ adânc și moartea tot mai acaparatoare.

De aceea, nu există decât o singură izbăvire: Hristos-Dumnezeu, Cel Care odinioară S-a adresat tânărului din Nain și, prin el, nouă tuturor, și a zis: „*Tinere, ție îți zic: scoală-te!*” (8). Același Hristos îi întărește pe toți cei cuprinși de temeri și frământări lăuntrice și care au sentimentul că totul ar fi pierdut, spunându-le: „*Îndrăzniți, Eu am biruit lumea!*” (9). Și iarăși cuvântul lui Hristos răsună la poarta inimii celor cuprinși de întunericul cel dens al necredinței, zicând: „*Eu sunt Lumina lumii!*” (10) și „*Eu sunt Calea, Adevărul și Viața!*” (11).

Prin puterea Crucii și a Învierii Sale, prin cuvintele Sale, prezente în Scripturi și în mărturia Părinților Sfinți de altădată sau din vremea noastră, Hristos coboară în noi, în mormântul nostru și ne ridică sufletul din moarte la înviere și viață adevărată. Ne face, astfel, părtași la taina bucuriei, libertății, iubirii, adevărului, credinței și nădejzii, împărtaşindu-ne aceste daruri dumnezeiești în familiile noastre, în obștile monahale, în comunitățile creștine, în Biserică, în plinătatea ei. Iată taina sfântă la care ne cheamă Hristos-Domnul să participăm, să ne ridicăm și să ne îmbogățim în ziua cea mare a Praznicului Învierii!

Drept-slăvitori creștini,

↑ În această noapte de Înviere, se cuvine să medităm la starea noastră lăuntrică, la starea lumii din jurul nostru. Există multă moarte în noi și în lume, dar există și oameni ai învierii și ai vieții celei adevărate. În ciuda crizei adânci prin care trece omenirea, sunt foarte multe spații de libertate și adevăr, de bucurie și pace lăuntrică. Și aceasta nu departe de noi. Uneori, chiar lângă noi există oameni care nu și-au plecat genunchii în fața mulțimii de idoli așezați peste tot. Sunt oameni care și-au păstrat neprihănirea, cât este posibil omeneste. Sunt, de asemenea, oameni care au căzut adânc și rău, dar și-au venit în fire și au fost ridicați din întunericul patimilor la lumina unei vieți frumoase. Dacă privim cu atenție și onestitate în jurul nostru, descoperim că, pe lângă oameni triști și abătuți, sunt și persoane pline de viață, entuziasm și bucurie. Dacă insistăm în această analiză și mai adânc, constatăm că valorile care îi animă pe acești oameni care trăiesc din plin bucuria vieții sunt credința în Dumnezeu, o familie frumoasă și atașamentul față de neamul din care fac parte. Aceștia nu sunt lipsiți de ispite și încercări. Uneori au parte și de căderi dureroase. Însă legătura lor cu Dumnezeu, cu familia și valorile neamului de care se simt atașați îi ajută să se ridice mai ușor și să devină mai puțin vulnerabili în fața unor viitoare încercări. Apartenența la o parohie, jertfa

și, deopotrivă, bucuria prezenței copiilor în viața lor, precum și atașamentul față de istoria, limba, pământul și eroii neamului îi fac mai puternici, mai optimiști, mai plini de viață.

Lubiți fii duhovnicești,

↑ În aceste zile de Paști este bine să ne lăsăm pătrunși de gânduri adevărate și să împlinim astfel chemarea noastră de a trăi taina morții și Învierii Domnului Hristos, ca temelie a morții și învierii noastre împreună cu El. Pe El Îl rugăm să ne fie mereu aproape. În El ne punem nădejdea ca în momente de cum-pănă sau de cădere, mâna Lui să ne ridice din moartea și iadul ce se află în noi sau în lume. Pe El să-L rugăm să ne facă fii ai Învierii și ai Vieții veșnice.

În duhul acestei nădejdi, vă încredințez pe toți laolaltă și pe fiecare în parte ocrotirii Maicii Domnului și rugăciunii tuturor sfinților. Să aveți parte de bucurii adânci împreună cu cei dragi! Să se îplinească în viața tuturor gândurile cele bune și frumoase! Învierea lui Hristos să se prelungească tainic și real în existența noastră și a lumii.

**Hristos a înviat!
Adevărat a înviat Hristos!**

**Al vostru părinte rugător și
frate împreună lucrător în via
Bisericii și a Neamului,**

**† TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și
Bucovinei**

Note bibliografice

1. Matei 11, 28.
2. Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, „Moartea și Învierea Domnului”, în *Cultură și duhovnicie. Articole publicate în „Telegraful Român” (1930-1936). Opere complete 1*, Editura Basilica, București, 2012, p. 299.
3. Cf. Matei 4, 16.
4. Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *op. cit.*, p. 299.
5. În revista *Familia Ortodoxă*, nr. 12/2011, p. 65.
6. Cf. 1 Petru 3, 19.
7. Canonul Utreniei Învierii, Cântarea a 7-a, stihira a doua, în *Penticostar*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1999, p. 20.
8. Luca 7, 14.
9. Ioan 16, 33.
10. Ioan 8, 12.
11. Ioan 14, 6.

Vizitele Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Teofan în parohii și mănăstiri

În perioada 1 mai – 30 iunie 2016, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a vizitat parohiile: „Toma Cozma” din Iași, „Sfânta Cuvioasă Parascheva” din Iași, „Sfântul Dimitrie” din localitatea Reditu Mitropoliei (Protopopiatul I Iași); „Sfântul Ierarh Nicolae” – Bohotin (Protopopiatul II Iași) „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” – Recea, com. Țibănești (Protopopiatul III Iași); „Adormirea Maicii Domnului” – Ruginoasa (Protopopiatul Pașcani); „Sfântul Dumitru” din Hârlău (Protopopiatul Hârlău) „Adormirea Maicii Domnului și Sfântul Mare Mucenic

Dimitrie Izvorătorul de Mir” din localitatea Nemțisor, com. Vânători; „Sfântul Haralambie” din Târgu Neamț; „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din localitatea Grumăzești (Protopopiatul Tg. Neamț); „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Piatra Neamț (Protopopiatul Piatra Neamț); „Adormirea Maicii Domnului” – Podoleni II (Protopopiatul Roznov); „Sfântul Dumitru” din municipiul Botoșani (Protopopiatul Botoșani); „Sfinții Împărați Constantin și Elena” – Chișcăreni; „Sfântul Dumitru” – Petricani, „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie Izvorătorul de Mir” din localitatea Vorniceni (Proto-

popiatul Săveni).

În aceeași perioadă, Părintele Mitropolit Teofan a vizitat mănăstirile și schiturile: Miclăușeni (jud. Iași), Agapia Veche, „Sfântul Daniil Sisastrul”, Neamț, Petru Vodă, Bistrița, Dumbrăvele (jud. Neamț), Coșula (jud. Botoșani).

De asemenea, Părintele Mitropolit Teofan a vizitat mănăstirile și schiturile: Miclăușeni, Frumoasa, Cetățuia (jud. Iași), Petru Vodă, Durău, Almaș, Poiana lui Ion (jud. Neamț), Ağafton, Coșula, Zosin, Popăuți (jud. Botoșani).

Ansamblul Mitropolitan din Iași s-a deschis pentru public

La Iași a fost săvârșită pe 26 mai o slujbă de binecuvântare a lucrărilor realizate în cadrul proiectului „Valorificarea turistică a Ansamblului Mitropolitan din Iași”. Slujba a fost săvârșită în Sala „Baptisteriu” a noului Muzeu Mitropolitan, de

către PS Episcop-vicar Calinic Botoșăneanul, în prezența IPS Părinte Mitropolit Teofan, a numeroși părinți consilieri, a reprezentanților autorităților locale și județene și a specialiștilor ce au contribuit la punerea în practică a proiectului. Manifestarea a con-

tinuat, apoi, în Sala „Sinaxar”, unde cei prezenți au vizionat un film de prezentare a Ansamblului Mitropolitan din Iași. În continuare, au urmat alocuțiunile reprezentanților Mitropoliei Moldovei și Bucovinei și a autorităților locale și județene. IPS Părinte Mitropolit Teofan a subliniat importanța lucrărilor realizate, văzute ca un omagiu adus Sfintei Cuvioase Parascheva: „Aceste lucrări încep să-și arate roadele. Pelerinii sunt bucuroși pentru că regăsesc aici un spațiu schimbat, mult mai primitor, și se bucură pentru aceasta, considerând – și acesta este adevărul –, că tot ce s-a realizat este un omagiu adus Sfintei Cuvioase Parascheva, spre care ei se îndreaptă în fiecare zi din an și într-un număr foarte mare la anumite sărbători din an. Turiștii descoperă că există și o altă latură decât cea liturgică, anume cea de patrimoniu, cea turistică, cea culturală. Iubitorii de patrimoniu se bucură văzând că șase clădiri – monumente istorice din incinta

ansamblului mitropolitan au fost restaurate, iar iubitorii de obiecte bisericești se întâlnesc pentru prima dată cu unele exponate ale Catedralei Mitropolitane sau cu obiecte aduse din reședința mitropolitană sau din alte muzee ale Mitropoliei. Iubitorii de carte veche, de manuscrise, au, de asemenea, șansa să vadă pentru prima dată sau să regăsească colecții rare, restaurate și depozitate în spații îngrijite corespunzător”.

Prin proiectul „Valorificarea turistică a Ansamblului Mitropolitan din Iași” s-au efectuat următoarele lucrări de restaurare și consolidare: restaurarea Catapetesmei din Catedrala Mitropolitană și a Catapetesmei din Biserica „Sfântul Gheorghe” – Mitropolia

Veche; consolidarea, restaurarea fațadelor și înlocuirea tâmplăriei exterioare la Biserica „Sfântul Gheorghe” – Mitropolia Veche; consolidarea, restaurarea fațadelor, a învelitorii și înlocuirea tâmplăriei la Cancelaria Mitropolitană; consolidarea, restaurarea fațadelor, a învelitorii și înlocuirea tâmplăriei la Biblioteca Mitropolitană; restaurarea fațadelor, înlocuirea tâmplăriei exterioare și a învelitorii la Căminul monahal „Sfântul Gheorghe” și Casa Epivata; restaurarea fațadelor și înlocuirea tâmplăriei exterioare la Reședința Mitropolitană; amenajarea Muzeului Mitropolitan; amenajarea unui punct de informare turistică la demisolul Bibliotecii Mitropolitane; amenajarea de grupuri sanitare pentru turiști;

amenajarea de locuri de parcare, grupuri sanitare și platforme de acces pentru persoane cu dizabilități; realizarea iluminatului arhitectural și a iluminatului de incintă; realizarea lucrărilor de amenajare peisagistică; construcția, reabilitarea și modernizarea aleilor din incintă; reabilitarea împrejurii clădirilor Centrului Eparhial Iași. Muzeul Mitropolitan, noutatea proiectului, este organizat în demisolul Catedralei Mitropolitane. O trăsătură distinctă a spațiului este autonomia sălilor, ce comunică prin culoare: Sala „Sinaxar”, Sala „Ofranda”, Sala „Ctitorilor”, Sala „Eclesia”, „Calea Crucii”, Sala „Istoria duhovnicească a Moldovei”, Sala „Baptisteriu”.

Palatul Culturii din Iași a fost sfințit de Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Pe 30 mai, IPS Părinte Mitropolit Teofan, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a sfințit Palatul Culturii din Iași, care a fost rededus public pentru sfârșitul lunii aprilie. De asemenea, a fost săvârșită și o rugăciune de pomenire a celor care au ridicat monumentala emblemă al orașului Iași, printre care s-au numărat domnitorul Carol I și soția sa, Elisabeta, sau regele Ferdinand I și regina Maria. Mitropolitul Moldovei și Bucovinei a rostit și un cuvânt de învățătură în care a amintit despre importanța unui astfel de locaș de cultură pentru Iași și pentru România. „Într-un așezământ precum acesta, omul are parte de o anumită delectare intelectuală; pătrunde în lumea cunoașterii, ignoranța fiind – după cum a spus un părinte – rădăcina tuturor relelor care se întâmplă în lume. Și, pătrunzând într-un spațiu precum acesta, ești întâmpinat de adâncimea cunoașterii, prezentată într-o modalitate foarte ușor receptată de cel care manifestă a anumită deschidere spre aceasta și, în

cele din urmă, constituie o luptă împotriva răului. Am putea spune că un act cultural autentic este și un izvor de bucurie. De aceea, să răsplătească Dumnezeu osteneala tuturor acelora care prin lucrarea de fiecare zi încercați să oferiți orașului, turiștilor, un spațiu care să fie

cetate de scăpare, spațiu de odihnă, să fie un loc al cunoașterii și toate la un loc să vă ofere dumneavoastră bucurie și celor care pătrund și pășesc în acest așezământ izvor inepuizabil de bucurie”.

Mănăstirea Coșula a renăscut

Așezământul monahal de la Mănăstirea Coșula a îmbrăcat pe 15 mai stranie de sărbătoare. În jur de 3000 de credincioși au fost prezenți la slujba de resfințire a bisericii mănăstirii, ce a fost săvârșită de IPS Părinte Mitropolit Teofan, împreună cu IPS Părinte Ioachim, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului, PS Părinte Corneliu, Episcopul Hușilor și PS Părinte Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord. La final, IPS Mitropolit Teofan a oferit distincții de vrednicie ctitorilor și binefăcătorilor. Astfel, dl Victor Opaschi, secretarul de stat pentru culte, a primit „Crucea Moldovă”, iar Mihai Țăbuleac și Gheorghe Sorescu, fostul și actualul președinte al Consiliului Botoșani, precum și primarul comunei Coșula, Mircea Acatrinei, au fost recompensați cu „Crucea Sfântului Ierarh Dosoftei”. O distincție de vrednicie a fost înmănată și senatorului Doina Federovici, originară din Coșula. Alături de toți aceștia,

cinci familii de binefăcători au primit mulțumire publică: Andrei și Mihaela Corlade, Camelia Rotaru, Iuliana și Iulian Parașcanu, Constantin Batcă și Alexandru Florariu. Ca o încununare a tuturor eforturilor depuse, starețul Mănăstirii Coșula, părintele Calinic Chirvase, a fost hirotesit de IPS Părinte Teofan într-un arhimandrit, ca urmare a aprobării,

de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, a ridicării preacuvioșiei sale la această treaptă de slujire în Biserică. De asemenea, părintele Modest, primul ajutor al părintelui stareț, a fost hirotesit protosinghel. După Sfânta Liturghie, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei a sfințit Complexul Monahal Coșula.

Mănăstirea Neamț și-a sărbătorit hramul în prezența a mii de credincioși

Si în acest an, cu prilejul sărbătoririi hramului, Mănăstirea Neamț a devenit loc de pelerinaj pentru credincioși din întreaga țară, dar și din străinătate, veniți să cinstească Înălțarea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, dar și să se închine și să se roage la moaștele Sfântului Cuvios Paisie Velicicovschi, ale Sfântului Simeon de la Muntele Minunat și ale Sfântului Necunoscut. Urmând tradiției ultimilor ani, Sfânta Liturghie a fost săvârșită de IPS Părinte Mitropolit Teofan, în sobor numeros de ierarhi, preoți și diaconi. Din soborul ierarhilor au făcut parte IPS Părinte Pimen, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților, PS Părinte Calinic Botoșaneanul,

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, și PS Părinte Emilian Lovișteanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului. În cuvântul de învățătură, IPS Părinte Mitropolit Teofan a explicat ce presupune a fi mărturisitor al credinței: „A fi mărturisitor al credinței nu înseamnă a fi neapărat scolar în instituții teologice, ci înseamnă a trăi adevărul de credință. Înseamnă a nu-ți fi rușine de faptul că ești creștin,

înseamnă a împlini porunca Domnului, a ține legătura cu Biserica, cu spovedania, cu Sfintele Taine, cu postul și, mai presus de toate, cu rugăciunea. A fi mărturisitor al credinței înseamnă a stăruia din toată puterea să rămâi fidel familiei cu care te-a binecuvântat Dumnezeu. Totodată, a fi mărturisitor înseamnă și să mulțumești lui Dumnezeu că te-ai născut pe pământul acesta și că ai fost botezat în credința

ortodoxă. Plinind aceste lucruri, martor și mărturisitor al lui Hristos te numești”. În cadrul slujbei arhieresti, IPS Mitropolit Teofan l-a hirotonit pe monahul Longhin Durniață, viețuitor al Mănăstirii Neamț, într-un ierodiacon. În finalul evenimentelor dedicate hramului Mănăstirii Neamț, a fost săvârșit un trisaghion pentru toți ctitorii mănăstirii, cât și pentru eroii care s-au jertfit de-a lungul anilor pentru apărarea țării.

Procesiune religioasă la Piatra Neamț, cu ocazia sărbătorii Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul

Sfântul Ioan Botezătorul este ocrotitorul Municipiului Piatra Neamț. Potrivit tradiției, și în acest an, în preajma sărbătorii Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul, au fost organizate mai multe evenimente religioase. Acestea au debutat pe 22 iunie, când, la Biserica „Sfântul Ioan” – Domnesc din Piatra Neamț, a fost adusă de la Mănăstirea Durău racla cu părțile din moaștele Sfântului Mare Mucenic Pantelimon. Au fost săvârșite cu această ocazie slujba Acatistului Sfântului Mare Mucenic Pantelimon, slujba Acatistului Sfântului Ioan Botezătorul, cât și Taina Sfântului Maslu. În după-amiaza zilei de 23 iunie, la Biserica „Sfântul Ioan” – Domnesc, slujba Vecerniei unită cu Litia a fost săvârșită de PS Episcop-vicar Calinic Botoșăneanul, înconjurat de un numeros sobor de preoți și diaconi. Totodată, ierarhul a sfințit și o icoană a Sfântului Ioan Botezătorul, confecționată din argint, cu ferecături de aur. La finalul slujbei, PS Părinte Calinic Botoșăneanul a rostit un scurt cuvânt celor prezenți – preoți și credincioși: „Vă felicităm pentru frumoasa organizare, pentru participarea și implicarea la acest ceas de Priveghere, și mă rog lui Dumnezeu să aveți un pelerinaj care, prin ajutorul

Sfântului Ioan Botezătorul și al Sfântului Mare Mucenic Pantelimon, să vă rezolve dacă nu toate, măcar parte din problemele pe care le aveți. Vă împărtășesc binecuvântările Părintelui Mitropolit Teofan și arhierestile noastre binecuvântări, dorindu-vă ani mulți și buni de la Dumnezeu, cu sănătate și pace”.

În continuare, racla cu sfintele moaște adusă de la Mănăstirea Durău a fost purtată în procesiune pe străzile din Piatra Neamț, pe traseul Biserica „Sfântul Ioan” – Palatul Copiilor – Biserica Precista I – Casa de Cultură a Sindicatelor – Consiliul Județean Neamț – Biserica „Sfântul Ioan – Domnesc”.

Sărbătoare la Biserica „Toma Cozma” din Iași

Ca în fiecare an, în Duminica a doua după Paști, cunoscută sub numele de „Duminica Tomei”, Biserica „Toma Cozma”, vechi monument istoric al cetății Iașului, a îmbrăcat haine de sărbătoare întru cinstirea Sfântului Apostol Toma și a mărturiei sale despre Hristos Cel Înviat. Slujba Sfintei Liturghii a fost săvârșită în sobor condus de către IPS Părinte Mitropolit Teofan. După Sfânta Liturghie, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei a săvârșit slujba de sfințire a stranei cu icoane, în care au fost așezate spre închinare două fragmente din moaștele Sfântului Apostol Toma și ale Sfintei Mare Mucenițe Ecaterina, primite în dar de la Arhiepiscopia Atenei și a Întregii Elade (Patriarhia Greciei). Sfintele moaște vor rămâne în permanență la Biserica „Toma Cozma”, unde, zilnic, începând cu ora 18:00, se vor rosti acatiste și rugăciuni, credincioși de pretutindeni fiind așteptați să pășească pragul bisericii pentru a se închina. În cadrul sărbătorii hramului, a fost organizată și o expoziție de ouă încondeiate, în care au fost expuse cele mai reușite ouă și au fost

oferite diplome și alte surprize tuturor copiilor și tinerilor participanți la Atelierul de încondeiat ouă, organizat în perioada Postului Mare de către Asociația „Toma Cozma”, în parteneriat cu Primăria Iași.

Monument închinat eroilor la Nemțșor

Pe 21 mai, de sărbătoarea Sfinților Împărați Constantin și Elena, a avut loc la Nemțșor, comuna Vânători – Neamț, inaugurarea unui monument închinat martirilor căzuți pentru apărarea țării în cel de-al Doilea Război Mondial, a cărei schiță a fost gândită și desenată de părintele arhiman-drit Justin Pârveu în 2013. Slujba de sfințire a monumentului ridicat de Asociația „În Munții Neamțului” împreună cu enoriașii Parohiei Nemțșor a fost săvârșită de IPS Părinte Mitropolit Teofan, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Programul a mai cuprins decernarea diplomelor, plachetelor și medaliilor veteranilor de război, urmașilor eroilor neamului, precum și oficialităților locale și centrale.

Monumentul de la Nemțșor se află pe dealul Cojocaru, punctul „Bobeuca”. La baza monumentului se află un osuar de 5x5 metri, unde vor fi depuse rămășițele pământești ale eroilor căzuți

în această zonă, iar slujbele de pomenire se vor face în exteriorul monumentului. După estimările istoricilor și specialiștilor, în zona Nemțșorului a fost cea mai sângeroasă și cea mai mare pierdere de război de pe teritoriul României, urmată de cea de la Oarba de Mureș. În zona Nemțșorului și-au dat viața eroii de la Regimentul 15 Războieni din Piatra Neamț, Batalionul 3 – Vânători de Munte Târgu Neamț,

Regimentul 8 și 12 – Călărași din Roman, Regimentul 25 – 26 Vaslui, Regimentul 17 Timișoara, Regimentul 82 Infanterie Târgu Mureș și mulți locuitori din zona frontului, alături de foarte mulți soldați ruși și nemți. Majoritatea au murit arși de vii sau în condiții foarte grele, mii de soldați nevinovați și pe care nu are cine să-i pomenească fiind îngropați în gropi comune.

Biserica „Sfântul Haralambie” din orașul Târgu Neamț a fost resfințită

Momente de aleasă trăire duhovnicească în orașul Târgu Neamț, unde sute de credincioși au fost prezenți pe 22 mai la resfințirea Bisericii „Sfântul Haralambie”. Slujba de târnosire, succedată de slujba Sfintei Liturghii, a fost săvârșită de IPS Părinte Mitropolit Teofan înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. La final, pr. prof. Teoctist Caia, parohul Bisericii „Sfântul Haralambie”, a pri-

mit din partea IPS Părinte Teofan „Crucea Moldavă”, cea mai mare distincție a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, iar părintele co-slujitor Marian Filip, misionar protopopesc, a fost hirotosit iconom stavrofor. Totodată, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei a mulțumit enoriașilor și ctitorilor, oferind distincții de vrednicie tuturor celor care au ajutat de-a lungul timpului la lucrările de abilitare

și restaurare. Biserica „Sfântul Haralambie” din Târgu Neamț a fost zidită în perioada 1853-1856, anul acesta împlinindu-se 160 de ani de la sfințirea ei. Începând cu anul 2012, la parohia nemțeană au început lucrări necesare de consolidare și înfrumusețare a locașului de cult, sub îndrumarea și coordonarea preotului paroh Teoctist Caia și a părintelui co-slujitor Marian Filip.

Biserica din Recea a fost resfințită

Pe 29 mai, IPS Părinte Mitropolit Teofan, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a resfințit Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din localitatea ieșeană Recea, comuna Țibănești. La final, au fost acordate și distincții de vrednicie tuturor celor care au sprijinit zidirea bisericii, și a fost sfințit așezământul social din incintă. Totodată, a fost săvârșit un parastas pentru fostul paroh, preotul Vasile Aron, care a trecut la cele veșnice în anul 2015. Procesul de renovare a bisericii din satul Recea a început în primăvara anului 2015, după instalarea ca preot suplinitor a părintelui Constantin Rusu, de la Parohia „Adormirea Maicii Domnului” Tungujei, în urma decesului preotului paroh Vasile Aron. Au urmat lucrări de consolidare și reparare, finalizate în primăvara acestui an cu împodobirea lăcașului de cult cu obiecte bisericesti.

Sfințirea bisericii din Chișcăreni

Pe 12 iunie, Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” – Chișcăreni, Protopopiatul Săveni, a fost sfințită de IPS Părinte Mitropolit Teofan. La finalul slujbei arhieresti, a avut loc acordarea de distincții din partea Mitropolitului Moldovei și Bucovinei pentru preoți și ctitori. Actualul paroh de la Chișcăreni, pr. Vasile Viorel Florea, cât și preoții Ovidiu Cojocariu, Mihai Bendiac și

Cristian Dumitraș au primit hirotesia întru iconom. Biserica din localitatea Chișcăreni a fost construită între anii 2001-2015, preotul Ovidiu Cojocariu de la Parohia Petricani fiind cel care a turnat piatra de temelie. Ulterior, între anii 2003-2011, prin osârdia preotului Mihai Bendiac, paroh al comunității în acea perioadă, s-a ridicat sfântul locaș în formă actuală. Lucrările au fost continuate și finalizate de părintele Viorel Vasile Florea, actualul paroh de la Chișcăreni.

Hotărârile Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române s-a reunit în ședință de lucru, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, în zilele de 6 și 7 iunie, în Sala Sinodală din Reședința Patriarhală.

Dintre hotărârile luate de ierarhii Sfântului Sinod menționăm:

- Canonizarea **Mitropolitului Iacob Putneanul al Moldovei** (1750-1760), cu ziua de sărbătorire la 15 mai și a **Cuvioșilor Sila, Paisie și Natan** de la Mănăstirea Sihăstria Putnei, cu ziua de sărbătorire la 16 mai;

- Identificarea unor noi modalități de susținere a familiei, a tinerilor și a comunităților parohiale sărace;

- Intensificarea educației religioase a tineretului ortodox în eparhii, atât prin intermediul școlii, cât și prin activități organizate de Biserică;

- Aprobarea inițierii traducerii în limbile engleză, franceză, germană, italiană și spaniolă a slujbei Sfântului Botez și a Sfintei Cununii, în principal în folosul misiunii comunităților ortodoxe române din afara granițelor țării;

- Organizarea unei parohii ortodoxe ucrainene la București, în componența Vicariatului Ortodox Ucrainean din cadrul Patriarhiei Române;

- ia act de canonizarea, în Biserica Ortodoxă Rusă, a **Arhiepiscopului SERAFIM (SOBOLEV) DE BOGUCHAR** și de generalizarea cultului pentru 33 de sfinți, sărbătoriți anterior ca sfinți locali, și aprobă transmiterea la Departamentul Carte de Cult al Editurilor Patriarhiei Române a documentelor primite de la Patriarhia Moscovei în vederea alcătuirii unui studiu referitor la respectivii sfinți, care să fie prezentat, ulterior, Sfântului Sinod. Sfinții Cuvioși a căror cinstire locală a fost generalizată pentru întreaga Biserică Rusă prin decizia Sinodului Episcopilor Bisericii Ortodoxe Ruse sunt: **Sfântul Cuvios Alexander Peresvet** († 1380; sărbătorit la 7/20 septembrie); **Sfântul Cuvios Amfilohie de Pochaev** († 1971, sărbătorit la 29 aprilie/12 mai); **Sfântul Cuvios Andrei Osluabia** († 1380; sărbătorit la 7/20 septembrie); **Sfântul Cuvios ieroschimonah Aristotel (Amvrosiev) al Moscovei** († 1918; sărbătorit la 24 august/6 septembrie); **Sfântul Cuvios Varlaam de Serpukhov** († 1377, sărbătorit la 5/18 mai); **Sfântul Cuvios Vassa al Peșterii Pskov** († 1473; sărbătorit la 19 martie/1 aprilie); **Sfântul Ierarh Ghenadie, Arhiepiscop al Novgorodului** († 1504; sărbătorit la 4/17 decembrie); **Sfântul Cuvios Gherasim de Boldino** († 1554; sărbătorit la 1/14 mai); **Sfântul Ierarh Gherontie, Mitropolit al Moscovei și al Întregii Rusii** († 1489; sărbătorit la 28 mai/10 iunie); **Sfânta Cuvioasă Dosifeia (Tyapkina), pustnică din Kiev** († 1775; sărbătorită la 25 septembrie/8 octombrie); **Dreptul purtător de pătimiri Evgheni (Botkin)**, medic († 1918; sărbătorit la 4/17 iulie); **Sfântul Cuvios Elisei de Lavrișevo** (cca † 1250; sărbătorit la 23 octombrie/5

noiembrie); **Sfântul Ierarh Ioasaf (Skripitin), Mitropolit al Moscovei și al Întregii Rusii** († 1555; sărbătorit la 27 iulie/9 august); **Sfântul Ierarh Iona (Pokrovsky), Episcop de Hankou** († 1925, sărbătorit la 7/20 octombrie); **Sfântul Cuvios Iona al Peșterilor Pskov** (cca † 1480; sărbătorit la 29 martie/11 aprilie); **Sfântul Cuvios Corneliu de Kripeskoe** († 1903; sărbătorit la 28 decembrie/10 ianuarie); **Sfântul Cuvios Corniliu de Pereiaslav** († 1693; sărbătorit la 22 iulie/4 august); **Sfântul Cuvios Mărturisitor Kușă de Odessa** († 1964; sărbătorit la 16/29 septembrie); **Sfântul Cuvios Lavrentie de Cernigov** († 1950; sărbătorit la 29 decembrie/11 ianuarie); **Sfântul Cuvios Leonida de Ust-Neduma** († 1654; sărbătorit la 17/30 iulie); **Sfântul Cuvios Marcu al Peșterilor Pskov** († 1400; sărbătorit la 29 martie/11 aprilie); **Sfântul Cuvios Martin de Turov** († 1150; sărbătorit la 27 iunie/10 iulie); **Sfântul Ierarh Mina, Episcop de Polotk** († 1116; sărbătorit la 20 iunie/3 iulie); **Sfântul Cuvios Mucenic Mitrofan**, presbiter, și mulți mucenici care au suferit cu el la Pekin († 1900; sărbătorit la 10/23 iunie); **Dreptul Pavel de Taganrog** († 1879; sărbătorit la 10/23 martie); **Sfântul și drept-credinciosul Prinț Rostislav (botezat Mihai) de Smolensk** († 1167; sărbătorit la 14/27 martie); **Sfântul Cuvios Simeon (Zelnin), ieroschimonah al Peșterilor Pskov** († 1960; sărbătorit la 5/18 ianuarie și 19 martie/1 aprilie); **Sfântul Ierarh Simeon, primul episcop de Tver** († 1290; sărbătorit la 3/16 februarie); **Sfântul Cuvios Simon de Soiga** († 1612; sărbătorit la 24 noiembrie/7 decembrie); **Sfânta Dreaptă Prințesă Sofia de Slutk** († 1612; sărbătorită la 19 martie/1 aprilie); **Sfântul Cuvios Teofil de Kiev, nebun după Hristos** († 1853; sărbătorit la 28 octombrie/10 noiembrie); **Sfântul Ierarh Filaret (Amfiteatrov; Teodosius în schimă), Mitropolit de Kiev** († 1857, sărbătorit la 21 decembrie/3 ianuarie); **Sfântul și drept-credinciosul Prinț Iaroslav Înțeleptul** († 1054; sărbătorit la 20 februarie/5 martie/4 martie în anii bisecți);

- Aprobarea componenței delegației Patriarhiei Române pentru a participa la Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe (insula Creta – Grecia, 16-27 iunie 2016) și a amendamentelor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române la textele propuse pe agenda de lucru a Sinodului din Creta, pentru o măturie comună de unitate în credință și coresponsabilitate pentru viața și misiunea Bisericii la nivel panortodox. Sfântul Sinod îndeamnă clerul, monahii și credincioșii mireni să sporească rugăciunea pentru ca participanții la lucrările Sfântului și Marelui Sinod din Creta să exprime credința Bisericii celei Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească și să promoveze comuniunea liturgică și cooperarea frățească pentru misiunea ortodoxă în lumea de azi.

Hotărâri ale Permanenței Consiliului Eparhial Iași

Prezentăm în aceste pagini deciziile mai importante ale Permanenței Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Iașilor

Acordări de ranguri bisericești

În Permanența Consiliului Eparhial Iași din 18 mai, ținând cont de programul de sfințiri și de resfințiri de biserici, case sociale și case parohiale, de activitatea pastoral-misionară și administrativ-gospodărească și de propunerile înaintate de părinții protopopi, IPS Mitropolit Teofan a aprobat acordarea rangurilor bisericești onorifice de iconom și iconom stavrofor următorilor preoți:

- iconom: pr. Viorel Vasile Florea, Parohia „Sfinții Împărați

Constantin și Elena” – Chișcăreni, Protopopiatul Săveni; pr. Ovidiu Cojocar, pr. Mihai Bendiac, pr. Cristian Dumitraș (foști preoți parohi la Parohia „Sfinții Împărați Constantin și Elena” – Chișcăreni, Protopopiatul Săveni); pr. Ioan Cîprian Prelipcean, Parohia „Sfânta Cuvioasă Parascheva” – Banu, com. Dumăști, jud. Iași, Protopopiatul III Iași; pr. Liviu Anton, Parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Pângărați Castel, com. Pângărați, jud. Neamț, Protopopiatul

Piatra Neamț;

- iconom stavrofor: pr. Vasile Boca, Parohia „Sfântul Mare Mucenic Dumitru”, Protopopiatul Hârlău; pr. Eugen Ioan Țăpuc, Parohia „Înălțarea Domnului” – Podoleni I, Protopopiatul Roznov.

De asemenea a fost aprobată și acordarea Crucii Arhiepiscopale „Sfântul Ierarh Dosoftei” pentru clerici pr. Petru Ceobanu de la Parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Șendreni, com. Frumușica, Protopopiatul Hârlău.

Material lemnos pentru unități de cult

Pe 11 și 25 mai, Permanența Consiliului Eparhial Iași a luat în discuție necesitatea continuării unor lucrări de construcție și reparație pentru câteva lăcașuri de cult, precum și a furnizării lemnului de foc necesar acelor unități bisericești care nu au resurse financiare suficiente și nu își pot procura materialul lemnos. Prin urmare, a fost aprobată acordarea, cu titlu gratuit pentru anul 2016, a unei cantități de 140 m.c. material lemnos din care 108 m.c. lemn de foc și 32 m.c. cherestea pentru 11 unități de cult.

Sprijin financiar pentru unități de cult

În Ședințele de Permanență a Consiliului Eparhial Iași din 18 și 25 mai a fost aprobată acordarea unui ajutor financiar de 79.818 lei pentru 6 de unități de cult din Arhiepiscopia Iașilor, care au lucrări de întreținere, reparații sau de construcție, după cum urmează: Mănăstirea Frumoasa, mun. Iași; Mănăstirea Bârnova, com. Bârnova, jud. Iași; Mănăstirea Tazlău, jud. Neamț; Parohia „Sfântul Prooroc Isaiia”, loc. Cârlig, com. Popricani, jud. Iași; Capela „Sfântul Apostol și Evanghelist Luca” din cadrul Spitalului Clinic „Dr. C.I. Parhon”, mun. Iași; Parohia „Sfinții Împărați Constantin și Elena” – Broscăuți, Dorohoi.

Operațiuni de personal la nivelul Arhiepiscopiei Iașilor în lunile mai-iunie 2016

În luna mai, Sectorul administrativ-bisericesc al Arhiepiscopiei Iașilor a efectuat 74 operațiuni de personal, după cum urmează: 41 la Centrul Eparhial Iași, 22 în cadrul Protopopiatelor și 11 la mănăstiri. Dintre acestea, 22 au fost încadrări și numiri, 20 încetări ale contracte-

lor de muncă, 7 suspendări, 5 reveniri la locul de muncă după concediul de creștere a copilului, 1 transfer și 19 modificări ale raporturilor de muncă.

În luna iunie, Sectorul administrativ-bisericesc al Arhiepiscopiei Iașilor a efectuat 72 operațiuni de personal, după cum ur-

mează: 31 la Centrul Eparhial Iași, 29 în cadrul Protopopiatelor și 12 la mănăstiri. Dintre acestea, 31 au fost încadrări și numiri, 11 încetări ale contractelor de muncă, 6 suspendări, 10 reveniri la locul de muncă după concediul de creștere a copilului, și 14 modificări ale raporturilor de muncă.

Sfântul și Marele Sinod Ortodox din Insula Creta (18-27 iunie 2016)

La Academia Ortodoxă din Creta a avut loc, în perioada 16-27 iunie 2016, Sfântul și Marele Sinod Panortodox. Documentele care au fost dezbătute au fost elaborate în cadrul unor întruniri inter-ortodoxe în ultimii 50 de ani și privesc relațiile dintre Bisericele Ortodoxe între ele și ale Ortodoxiei cu restul lumii creștine și ne-creștine.

Temele care au fost discutate și aprobate de Sinod sunt următoarele:

1. Misiunea Bisericii Ortodoxe în lumea contemporană; 2. Diaspora Ortodoxă; 3. Autonomia și Modul ei de proclamare; 4. Taina căsătoriei și impedimentele la aceasta; 5. Importanța postului și respectarea lui astăzi; 6. Relațiile Bisericii Ortodoxe cu ansamblul lumii creștine.

Delegația Bisericii Ortodoxe Române care a participat la lucrările Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe a fost următoarea:

Preafericitul Părinte **Daniel**, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române;

Înaltpreasfințitul Părinte **Teofan**, Arhiepiscopul Iașilor și Mitropolitul Moldovei și Bucovinei;

Înaltpreasfințitul Părinte **Laurențiu**, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului;

Înaltpreasfințitul Părinte **Andrei**, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului;

Înaltpreasfințitul Părinte **Irineu**, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei;

Înaltpreasfințitul Părinte **Ioan**, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului;

Înaltpreasfințitul Părinte **Iosif**, Arhiepiscopul Ortodox Român al Europei Occidentale și Mitropolitul Ortodox Român al Europei Occidentale și Meridionale;

Înaltpreasfințitul Părinte **Serafim**, Arhiepiscopul Ortodox Român al Germaniei, Austriei și Luxemburgului și Mitropolitul Ortodox Român al Germaniei, Europei Centrale și de Nord;

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit onorific **Nifon**, Arhiepiscopul Târgoviștei;

Înaltpreasfințitul Părinte **Irineu**, Arhiepiscopul Alba Iuliei;

Înaltpreasfințitul Părinte **Varsanufie**, Arhiepiscopul Râmnicului;

Înaltpreasfințitul Părinte **Ioachim**, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului;

Înaltpreasfințitul Părinte **Casian**, Arhiepiscopul Dunării de Jos;

Înaltpreasfințitul Părinte **Timotei**, Arhiepiscopul Aradului;

Înaltpreasfințitul Părinte **Nicolae**, Arhiepiscopul Ortodox Român al celor două Americi;

Preasfințitul Părinte **Sofronie**, Episcopul Ortodox Român al Oradiei;

Preasfințitul Părinte **Nicodim**, Episcopul Severinului și Strehaiei;

Preasfințitul Părinte **Visarion**, Episcopul Tulcii;

Preasfințitul Părinte **Petroniu**, Episcopul Sălajului;

Preasfințitul Părinte **Siluan**, Episcopul Ortodox Român din Ungaria;

Preasfințitul Părinte **Siluan**, Episcopul Ortodox Român al Italiei;

Preasfințitul Părinte **Timotei**, Episcopul Ortodox Român al Spaniei și Portugaliei;

Preasfințitul Părinte **Macarie**, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord;

Preasfințitul Părinte **Varlaam Ploieșteanul**, Episcop-vicar patriarhal, Secretarul Sfântului Sinod;

Preasfințitul Părinte **Emilian Lovișteanul**, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului.

Enciclica Sfântului și Marelui Sinod

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh,

Cântare de mulțumire înălțăm Dumnezeu lui închinat în Treime, Celui Care ne-a învrednicit să ne întâlnim împreună în zilele Cincizecimii în insula Creta, cea sfințită de Apostolul Neamurilor, Pavel, și de ucenicul său, Tit, „*adevăratul fiu după credința cea de obște*” (Tit 1, 4), și, cu însuflarea Duhului Sfânt, să încheiem lucrările Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii noastre Ortodoxe, convocat de Sanctitatea Sa Bartolomeu, Patriarhul Ecumenic, în acord comun cu Preafericitii Întâistătători ai Preasfințelor Biserici Ortodoxe, spre slava numelui Său celui binecuvântat și spre binele poporului lui Dumnezeu și al lumii întregi, împreună mărturisind cu dumnezeiescul Pavel: „*Așa să ne socotească pe noi fiecare om: ca slujitori ai lui Hristos și ca iconomi ai tainelor lui Dumnezeu*” (1 Corinteni 4, 1).

Sfântul și Marele Sinod al Bisericii celei Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolică reprezintă o mărturie autentică a credinței în Hristos Dumnezeu-Omul, Fiul Unul-Născut și Cuvântul lui Dumnezeu, Care, prin Întrupare, prin toată activitatea Sa pe pământ, prin jertfa pe Cruce și prin Învierea Sa, L-a descoperit pe Dumnezeu în Treime ca iubire nemărginită. Așadar, cu o singură gură și o inimă adresăm cuvântul „*nădejzii din noi*” (1 Petru 3, 15) nu numai către fiii Preasfințitei noastre Biserici, ci și către toți oamenii, „*celor de departe și celor de aproape*” (Efeseni 2, 17). „*Nădejdea noastră*” (1 Timotei 1, 1), Mântuitorul lumii, S-a descoperit „*Dumnezeu cu noi*” (Matei 1, 23) și ca Dumnezeu „*pentru noi*” (Romani 8, 32), „*Care voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină*” (1 Timotei 2, 4).

Vestind mila și netăinuind binefacerea, cunoscând cuvintele Domnului că „*cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece*” (Matei 24, 35), cu „*bucurie deplină*” (1 Ioan 1, 4), binevestim cuvântul credinței, al nădejzii și al dragostei, privind înainte către „*ziua cea neînserată, cea continuă, cea fără de sfârșit*” (Sfântul Vasile cel Mare, *Hexaemeron*, II, PG 29, 52). Faptul că „*cetatea noastră este în ceruri*” (Filipeni 3, 20), nu contestă, ci întărește mărturia noastră în lume.

Prin aceasta, urmăm tradiției Apostolilor și Părinților noștri care L-au binevestit pe Hristos și prin trăirea măntuitoare a credinței Bisericii prin El, teologhisind „*peascărește*”, adică apostolic către oamenii de orice vârstă, pentru a le transmite Evanghelia libertății „*întru care Hristos ne-a făcut liberi*” (Galateni 5, 1). Biserica nu trăiește pentru sine. Ea se oferă pentru întreaga omenire, pentru înălțarea și înnoirea lumii în ceruri noi și pământ nou (cf. Apo-

calipsa 21, 21). Astfel, ea oferă mărturia evanghelică și împarte lumii darurile lui Dumnezeu: iubirea Sa, pacea, dreptatea, reconcilierea, puterea Învierii și așteptarea veșniciei.

I. Biserica: Trupul lui Hristos, chipul Sfintei Treimi

1. Biserica cea Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolică este o comuniune divino-umană după chipul Sfintei Treimi, o peregustare și viețuire a celor din urmă în Sfânta Euharistie și descoperire a slavei lucrurilor viitoare, și, ca o Cincizecime continuă, este un glas profetic netăcut în lume, prezența și mărturia „*Împărăției lui Dumnezeu, venind întru putere*” (Marcu 9, 1). Ca Trup al lui Hristos, Biserica „*adună*” (Matei 23, 37) lumea la El, o transfigurează și o adapă cu „*apa, curgătoare spre viață veșnică*” (Ioan 4, 14).

2. Urmând cuvintelor constituente ale Domnului, Întemeietorul Bisericii, la Cina de Taină împreună cu ucenicii Săi despre Taina Sfintei Euharistii, tradiția apostolică și patristică a subliniat caracterul Bisericii ca „*trup al lui Hristos*” (Matei 26, 26; Marcu 14, 22; Luca 22, 19; 1 Corinteni 10, 16-17; 11, 23-29), punând-o întotdeauna în legătură cu taina întrupării Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara. În acest duh, întotdeauna a fost subliniată legătura indisolubilă atât dintre întreaga taină a dumnezeieștii iconomii în Hristos și taina Bisericii, cât și dintre taina Bisericii și Taina Sfintei Euharistii, care este confirmată în mod continuu în viața sacramentală a Bisericii prin lucrarea Duhului Sfânt.

Biserica Ortodoxă, fidelă acestei tradiții apostolice unanime și experienței sacramentale, constituie continuarea autentică a Bisericii celei Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolică, după cum este mărturisită în Simbolul de credință și confirmată de învățătura Părinților Bisericii. Astfel, ea este conștientă de marea ei responsabilitate nu numai pentru trăirea autentică a experienței sale de către trupul eclezial, ci și pentru mărturia credibilă a adevărului înaintea tuturor oamenilor.

3. Biserica Ortodoxă, în unitatea și sobornicitatea (n. trad. plenitudinea) ei, este Biserica Sinoadelor, începând cu Sinodul Apostolic din Ierusalim (Faptele Apostolilor 15, 5-29) și până astăzi. Biserica în sine este un Sinod, stabilit de Hristos și călăuzit de Duhul Sfânt, conform cuvântului apostolic: „*părutu-s-a Duhului Sfânt și nouă*” (Faptele Apostolilor 15, 28). Prin Sinoadele Ecumenice și Locale, Biserica a binevestit și binevestește taina Sfintei Treimi, care s-a descoperit prin Întruparea Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu. Lucrarea sinodală a continuat în mod neîntrerupt în istorie prin

sinoadele ulterioare, de autoritate universală, cum sunt, spre exemplu, Marele Sinod convocat de Marele Fotie, Patriarhul Constantinopolului (879-880) și Marile Sinoade convocate în timpul Sfântului Grigorie Palama (1341, 1351, 1368), prin care s-a confirmat adevărul de credință, în special cu privire la purcederea Duhului Sfânt și participarea omului la energiile divine necreate. De asemenea, și prin Sfintele și Marile Sinoade din Constantinopol din anul 1484 pentru respingerea conciliului unionist de la Florența (1438-1439), cele din anii 1638, 1642, 1672 și 1691 pentru respingerea învățăturilor protestante, precum și cel din 1872 pentru condamnarea etnofiletismului ca erezie eclezio logică.

4. Sfințenia omului nu poate fi concepută în afara trupului lui Hristos, „care este Biserica” (Efeseni 1, 23). *Sfințenia izvorăște de la Cel ce este singurul Sfânt*. Ea este participarea omului la sfințenia lui Dumnezeu în „comuniunea sfinților”, după cum este propovăduită în ecfonisul rostit de preot în timpul Sfintei Liturghii: „Sfintele sfinților” și în răspunsul credincioșilor: „Unul Sfânt, Unul Domn, Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin”. În acest sens, Sfântul Chiril al Alexandriei subliniază faptul că Hristos, „fiind Sfânt prin fire, ca Dumnezeu, (...) Se sfințește pentru noi în Sfântul Duh (...). Și (Hristos) făcea aceasta pentru noi, nu pentru Sine, ci pentru ca de la El și întru El, primind primul începutul sfințirii, harul sfințirii să treacă deci la tot neamul” (Comentariu la Evanghelia după Ioan, 11, PG 74, 548).

Prin urmare, potrivit Sfântului Chiril, Hristos este „persoana noastră comună”, prin recapitularea întregului neam omenesc în umanitatea Sa proprie, „căci noi toți eram în Hristos, și omenescul comun redobândește viața în Persoana Lui” (Comentariu la Evanghelia după Ioan, 11, PG 73, 157-161), de aceea și este singurul izvor de sfințire a omului în Duhul Sfânt. În acest duh, sfințenia este participarea omului atât la taina Bisericii, cât și la Sfintele ei Taine, având în centru Sfânta Euharistie, care este „o jertfă vie, sfântă, bine plăcută lui Dumnezeu” (Romani 12, 1). „Cine ne va despărți pe noi de iubirea lui Hristos? Necazul, sau strâmtorarea, sau prigoana, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia, sau sabia? Precum este scris: Pentru Tine suntem omorâți toată ziua, socotiți am fost ca niște oi de junghiere. Dar în toate acestea suntem mai mult decât biruitori, prin Acela Care ne-a iubit” (Romani 8, 35-37). Sfinții întrupează identitatea eshatologică a Bisericii ca doxologie veșnică înaintea tronului pământesc și ceresc al „Împăratului slavei” (Psalmul 23, 7), închipuind Împărăția lui Dumnezeu.

5. Biserica Ortodoxă Sobornicească este alcătuită din paisprezece Biserici locale Autocefale, recunoscute la nivel panortodox. Principiul autocefaliei nu poate funcționa în detrimentul principiului sobornicității și unității Bisericii. Prin urmare, considerăm că *înființarea Adunărilor Episcopale în*

Diaspora Ortodoxă, alcătuite din toți episcopii recunoscuți canonic din fiecare regiune, care continuă să fie sub jurisdicțiile lor canonice, de care depind astăzi, reprezintă un pas pozitiv în vederea organizării lor canonice, iar funcționarea acestor Adunări asigură respectarea principiului eclezio logic al sinodalității.

II. Misiunea Bisericii în lume

6. *Lucrearea apostolică* și propovăduirea Evangheliei, cunoscută ca *misiune*, stau la baza identității Bisericii, ca păstrare și respectare a poruncii Domnului: „Mergând învățați toate neamurile” (Matei 28, 19). Aceasta este suflarea de viață, pe care o insuflă Biserica în societatea umană și care îmbisericește lumea prin Bisericile locale nou-înființate de pretutindenți. În acest duh, credincioșii ortodocși sunt și trebuie să fie apostoli ai lui Hristos în lume. Această misiune trebuie să fie îndeplinită nu agresiv, ci în mod liber, cu iubire și respect față de identitatea culturală a oamenilor și popoarelor. În acest demers trebuie să participe toate Bisericile Ortodoxe cu respectul cuvenit pentru ordinea canonică.

Participarea la Sfânta Euharistie este un izvor de râvnă apostolică pentru evanghelizarea lumii. Împărtășindu-ne din Sfânta Euharistie și rugându-ne pentru lume în adunare sfântă, suntem chemați să continuăm „liturgia de după Liturghie” și să oferim mărturia despre adevărul de credință în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, împărtășind darurile lui Dumnezeu cu întreaga omenire, ascultând de porunca clară a Domnului, dinaintea Înălțării Sale: „Si Îmi veți fi Mie martori în Ierusalim și în toată Iudeea și în Samaria și până la marginea pământului” (Faptele Apostolilor 1, 8). Cuvintele de dinaintea Dumnezeieștii Împărtășiri, „Se frânge și Se împarte Mielul lui Dumnezeu, Cel ce Se frânge și nu Se desparte, Cel ce Se mănâncă pururea și niciodată nu Se sfârșește”, subliniază faptul că Hristos, ca „miel al lui Dumnezeu” (Ioan 1, 29) și ca „pâine a vieții” (Ioan 6, 48), ni Se oferă ca iubire veșnică, unindu-ne cu Dumnezeu și unul cu altul. Ne învață să împărțim darurile lui Dumnezeu și să ne oferim pe noi înșine tuturor într-un mod asemănător lui Hristos.

Viața creștinilor este mărturia de necontestat despre înnoirea tuturor în Hristos – „dacă este cineva în Hristos, este făptură nouă; cele vechi au trecut, iată toate s-au făcut noi” (2 Corinteni 5, 17) – și chemarea tuturor oamenilor de a participa personal întru libertate la viața veșnică, la harul Domnului nostru Iisus Hristos și la iubirea lui Dumnezeu Tatăl, pentru a experimenta comuniunea Sfântului Duh în Biserica. „Taina mântuirii se lucrează numai în cei ce vor, nu și în cei ce rămân sub stăpânirea care-i robește” (Sfântul Maxim Mărturisorul, *Scurtă tâlcuire a rugăciunii Tatăl nostru*, PG 90, 880). Re-evanghelizarea poporului lui Dumnezeu în societățile contemporane secula-

rizate, precum și evanghelizarea celor care nu L-au cunoscut încă pe Hristos, reprezintă datoria neconținută a Bisericii.

III. Familia: Icoana iubirii lui Hristos față de Biserică

7. Biserica Ortodoxă consideră unirea indisolubilă de iubire dintre bărbat și femeie „*taină mare... în Hristos și în Biserică*” (Efeseni 5, 32), iar familia ce rezultă din aceasta, care constituie singura garanție pentru nașterea și creșterea copiilor, în conformitate cu planul dumnezeiesc al economiei, o consideră „*mică biserică*” (Sfântul Ioan Gură de Aur, *Comentariu la Epistola către Efeseni*, 20, PG 62, 143), oferindu-i sprijinul pastoral corespunzător.

Criza contemporană a căsătoriei și a familiei este rezultatul crizei libertății ca responsabilitate, al restrângerii acesteia la o realizare de sine orientată spre plăcere, al identificării ei cu mulțumirea de sine individualistă, cu autosuficiența și autonomia, și al pierderii caracterului sacramental al unirii bărbatului cu femeia, precum și al neglijării etosului jertfelnic al iubirii. Societatea contemporană secularizată abordează căsătoria prin criterii pur sociologice și pragmatice, considerând-o o simplă formă de relaționare, una dintre multe altele, toate acestea pretinzând dreptul egal la garantare instituțională.

Căsătoria este laboratorul vieții în iubire, alimentat de Biserică, și darul inegalabil al harului lui Dumnezeu. „*Mâna din înălțime*” a lui Dumnezeu, „*Cel ce unește*”, „*este prezentă nevăzut și pe cei ce se însoțesc îi unește*” cu Hristos și unul cu altul. Cununile care se așază pe capul mirelui și cel al miresei, în timpul săvârșirii Tainei, fac trimitere către dimensiunea de jertfă și devotament deplin față de Dumnezeu și a unuia față de altul. De asemenea, fac referire la viața Împărăției lui Dumnezeu, descoperind finalitatea eshatologică a tainei iubirii.

8. Sfântul și Marele Sinod se adresează, cu iubire și atenție deosebită, copiilor și tuturor tinerilor. În mijlocul haosului definițiilor contradictorii cu privire la identitatea copilăriei, Preasfânta noastră Biserică subliniază cuvintele Domnului: „*De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor*” (Matei 18, 3) și „*Cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un prunc nu va intra în ea*” (Luca 18, 17), precum și toate cele pe care le spune Mântuitorul despre cei care îi „*împiedică*” (Luca 18, 16) pe copii să se apropie de El și despre cei care „*îi smintesc*” (Matei 18, 6).

Biserica le oferă tinerilor nu doar „*sprijin*”, ci și „*adevărul*” noii vieți divino-umane în Hristos. Tinerii ortodocși trebuie să conștientizeze că sunt purtători ai tradiției seculare și binecuvântate a Bisericii Ortodoxe. În același timp, ei sunt și continuatorii acestei tradiții, care vor păzi plini de curaj și vor cultiva cu dinamism valorile veșnice ale Ortodoxiei pentru a oferi mărturia creștină datătoare de viață. Din rândul lor vor veni viitorii

slujitori ai Bisericii lui Hristos. Așadar, tinerii nu sunt doar „*viitorul*” Bisericii, ci și expresia activă a vieții iubitoare de Dumnezeu și de oameni a Bisericii în prezent.

IV. Educația în Hristos

9. În zilele noastre, se observă noi tendințe în domeniul formării și educației referitoare la conținutul și scopurile educației, la abordarea vârstei copilăriei, la rolul profesorului și al elevului, precum și al școlii contemporane. De vreme ce *educația nu se referă doar la ceea ce este omul, ci și la ceea ce trebuie să fie și la conținutul responsabilității sale*, este de la sine înțeles că imaginea pe care o avem cu privire la om și la sensul existenței sale ne determină viziunea cu privire la educația sa. Și Biserica Ortodoxă este îngrijorată profund de sistemul educațional secularizat și individualist dominant astăzi, care agasează generația tânără.

În centrul grijii pastorale a Bisericii se află o educație care urmărește nu doar cultivarea intelectuală, ci și edificarea și dezvoltarea întregii persoane umane ca ființă psihosomatică și spirituală, în conformitate cu principiul întreit: *Dumnezeu, om, lume*. Prin cuvântul său catehetic, Biserica Ortodoxă, cu multă grijă, cheamă poporul lui Dumnezeu și, în special, tinerii să participe conștient și activ la viața Bisericii, care cultivă în ei „*dorința desăvârșită*” a vieții în Hristos. Astfel, plenitudinea creștinilor află un sprijin existențial în comuniunea divino-umană a Bisericii și experimentează în aceasta perspectiva resurecțională a îndumnezeirii prin har.

V. Biserica în fața provocărilor contemporane

10. Biserica lui Hristos se confruntă astăzi cu expresii extreme sau chiar provocatoare ale ideologiei secularizării, prezente în evoluțiile politice, culturale și sociale. Un element de bază al ideologiei secularizării a fost din totdeauna și continuă să fie până astăzi deplina autonomizare a omului față de Hristos și față de influența duhovnicească a Bisericii, prin identificarea arbitrară a Bisericii cu conservatorismul, precum și prin caracterizarea ei nefundamentată istoric drept un pretins impediment în calea progresului și dezvoltării. În societățile secularizate contemporane, omul, îndepărtat de Dumnezeu, identifică libertatea sa și sensul vieții sale cu autonomia absolută și eliberarea de scopul său veșnic, având ca rezultat o serie de neînțelegeri și falsificări deliberate ale tradiției creștine. Astfel, dăruirea de sus a libertății în Hristos și înaintarea la „*măsura vârstei deplinătății lui Hristos*” (Efeseni 4, 13) sunt considerate ca potrivnice tendințelor omului de mântuire proprie. Iubirea jertfelnică este apreciată ca fiind incompatibilă cu individualismul, în timp ce caracterul ascetic al etosului creștin este considerat ca o provocare insuportabilă în calea fericirii individului.

Identificarea Bisericii cu conservatorismul, incompatibil cu progresul civilizației, este arbitrară și inadecvată, de vreme ce conștiința identității popoarelor creștine poartă amprenta de neșters a contribuției diacronice a Bisericii, nu doar asupra moștenirii lor culturale, ci și asupra dezvoltării sănătoase a civilizației seculare în general, de vreme ce Dumnezeu l-a așezat pe om ca administrator (iconom) al creației divine și colaborator al Său în lume. În locul „omului-dumnezeu”, Biserica Ortodoxă îl așază pe „Dumnezeu-Omul” ca măsură ultimă a tuturor lucrurilor: „Nu vorbim de om îndumnezeit, ci de Dumnezeu întrupat” (Sfântul Ioan Damaschin, *Expunere exactă a credinței ortodoxe*, III, 2, PG 94, 988). Biserica descoperă adevărul mântuitor al Dumnezeului-Om și al Trupului Său, Biserica, drept loc și mod al vieții în libertate, ca „ținere a adevărului în iubire” (Efeseni 4, 15) și ca participare, încă de pe pământ, la viața lui Hristos Cel înviat. Caracterul divino-uman, „nu din lumea aceasta” (Ioan 18, 36), al Bisericii, care hrănește și călăuzește prezența și mărturia ei „în lume”, este incompatibil cu orice mod de conformism al Bisericii față de lume (Romani 12, 2).

11. Prin dezvoltarea contemporană a științelor și a tehnologiei, viața noastră se schimbă radical. Iar ceea ce aduce schimbare în viața omului necesită discernământ, pe de o parte, de vreme ce, pe lângă beneficiile semnificative, cum sunt, de exemplu, facilitarea vieții cotidiene, tratarea cu succes a unor boli grave și explorarea spațială, ne confruntăm, de asemenea, cu efectele negative ale progresului științific. Există pericolul manipulării libertății umane, al folosirii omului ca simplu mijloc, al pierderii treptate a tradițiilor valoroase, al amenințării sau chiar al distrugerii mediului împrejurător.

Din nefericire, știința, prin însăși natura ei, nu dispune de mijloacele necesare pentru prevenirea și rezolvarea multora dintre problemele pe care le creează direct sau indirect. *Cunoașterea științifică nu motivează voința morală a omului, care, deși cunoaște pericolele, continuă să acționeze ca și când nu le-ar cunoaște.* Răspunsul la problemele existențiale și morale importante ale omului, la sensul veșnic al vieții sale și al lumii nu poate fi oferit fără o abordare spirituală.

12. În epoca noastră, este foarte răspândit entuziasmul pentru evoluțiile impresionante din domeniile biologiei, geneticii și neurofiziologiei. Este vorba de realizări științifice, ale căror aplicare pe scară largă poate produce dileme serioase de ordin antropologic și moral. *Utilizarea necontrolată a biotehnologiei la începutul, pe durata și la sfârșitul vieții, pune în pericol deplinătatea autentică a acesteia.* Omul face experimente tot mai intense cu propria sa natură într-un mod extrem și periculos. Există pericolul transformării sale într-o mașină biologică, într-o unitate socială impersonală sau într-un dispozitiv cu gândire controlată.

Biserica Ortodoxă nu poate rămâne în afara discuțiilor cu privire la unele aspecte antropologice,

morale și existențiale atât de importante. Ea se sprijină pe criteriile învățate de Dumnezeu, descoperind relevanța antropologiei ortodoxe în fața răsturnării contemporane a valorilor. Biserica noastră poate și trebuie să exprime în lume conștiința ei profetică în Iisus Hristos, Care prin întrupare a luat asupra Sa omul întreg și reprezintă Prototipul absolut al înnoirii neamului omenesc. Ea subliniază sacralitatea vieții și calitatea omului de persoană, încă din momentul concepției. Dreptul la naștere este primul dintre drepturile omului. În calitate de comuniune divino-umană, în care fiecare om reprezintă o ființă unică, destinată pentru comuniunea personală cu Dumnezeu, Biserica se opune oricărei tentative de obiectivare a omului, de transformare a sa într-o cantitate măsurabilă. Nu este permis nici unei descoperiri științifice să atingă demnitatea omului și scopul său divin. Omul nu este definit numai de genele sale.

Pe această temelie se fundamentează *bioetica* din punct de vedere ortodox. Într-o epocă în care imaginile despre om sunt conflictuale, bioetica ortodoxă, spre deosebire de viziunile antropologice seculare autonome și reduționiste, subliniază crearea omului după chipul și asemănarea lui Dumnezeu și destinul său veșnic. Astfel, ea contribuie la îmbogățirea dezbaterii filosofice și științifice cu privire la aspectele bioetice prin antropologia biblică și experiența spirituală a Ortodoxiei.

13. Într-o societate globală, orientată către „a avea” și către individualism, Biserica Ortodoxă Sobornicească evidențiază adevărul vieții în Hristos și conforme lui Hristos, concretizate în mod liber în viața cotidiană a fiecărui om prin lucrările sale „până seara” (Psalmul 103, 23), prin care acesta devine împreună-lucrător cu Părintele cel veșnic – „împreună-lucrători suntem cu Dumnezeu” (1 Corinteni 3, 9) – și cu Fiul Său, „Tatăl Meu până acum lucrează și Eu lucrez” (Ioan 5, 17). Harul lui Dumnezeu sfințește prin Duhul Sfânt lucrările mâinilor omului, care împreună-lucrează cu Dumnezeu, descoperind în acestea afirmarea vieții și a comuniunii umane. Aici se încadrează și asceza creștină, care se diferențiază fundamental de orice ascetism dualist, care îl îndepărtează pe om de viață și de semenii. *Asceza creștină și înfrânarea, care îl leagă pe om de viața sacramentală a Bisericii, nu privesc doar viața monahală, ci caracterizează viața eclezială în toate manifestările ei, ca mărturie tangibilă a prezenței duhului eshatologic în viațuirea binecuvântată a credincioșilor.*

14. *Rădăcinile crizei ecologice sunt de ordin spiritual și moral, prezente înlăuntrul inimii fiecărui om.* În ultimele secole, această criză a devenit mai acută din cauza diferitelor diviziuni provocate de patimile omenești precum lăcomia, avariția, egoismul și rapacitatea și de consecințele lor asupra planetei, cum este cazul schimbărilor climatice, care amenință într-o măsură tot mai mare mediul înconjurător, „casa” noastră comună. Ruptura relației dintre om și creație este o pervertire a utilizării au-

tentive a creației lui Dumnezeu. Abordarea problemei ecologice pe baza principiilor tradiției creștine necesită nu doar pocăință pentru păcatul exploatarea resurselor naturale ale planetei, adică o schimbare fundamentală a mentalității și comportamentului, ci și ascetism, ca antidot al consumismului, al divinizării nevoilor și al posesivității. Presupune, de asemenea, marea noastră responsabilitate de a transmite generațiilor viitoare un mediu înconjurător viabil și utilizarea acestuia după voia și binecuvântarea divină. În Tainele Bisericii, este afirmată creația, iar omul este întărit să acționeze ca administrator (iconom), protector și „preot” al creației, oferind-o Creatorului în chip doxologic – „Ale Tale dintru ale Tale, Ție Îți aducem de toate și pentru toate” – și cultivând o relație euharistică cu creația. Această abordare evanghelică și patristică ortodoxă ne atrage atenția și asupra dimensiunilor sociale și a consecințelor tragice ale distrugerii mediului înconjurător.

VI. Biserica în fața globalizării, a fenomenelor extreme de violență și migrație

15. *Ideologia contemporană a globalizării*, care este impusă tacit și se extinde rapid, provoacă deja șocuri puternice în economie și societate la scară mondială. Impunerea acesteia a creat noi forme de exploatare sistematică și de nedreptate socială, a planificat neutralizarea treptată a impedimentelor din partea tradițiilor naționale, religioase, ideologice, precum și a altor tradiții. Aceasta deja a condus la slăbirea sau chiar la degradarea totală a realizărilor sociale, desigur, sub pretextul unei nevoi de reconstruire a economiei mondiale, lărgind, astfel, distanța dintre bogați și săraci, dinamitând coeziunea socială a popoarelor și alimentând noi focare de tensiune globală.

Împotriva omogenizării nivelatoare și impersonale promovată de globalizare, precum și împotriva extremelor naționalismului, Biserica Ortodoxă propune protejarea identității popoarelor și întărirea identității locale. Ca exemplu alternativ pentru unitatea umanității, ea propune organizarea articulată a Bisericii pe baza egalității Bisericilor locale. Biserica se opune amenințării provocatoare asupra omului contemporan și a tradițiilor culturale ale popoarelor, pe care o implică globalizarea și principiul „autonomiei economice” sau al economismului, adică autonomizarea economiei față de nevoile vitale ale omului și transformarea ei într-un scop în sine. *Biserica propune o economie viabilă, fundamentată pe principiile evanghelice*. Astfel, călăuzită de cuvântul Domnului că „nu numai cu pâine va trăi omul” (Luca 4, 4), Biserica nu corelează progresul umanității doar cu creșterea nivelului de trai sau cu dezvoltarea economică, în detrimentul valorilor duhovnicești.

16. Biserica nu se implică în politică în sensul strict al cuvântului. Însă, ca grijă purtată față de om și față de libertatea sa spirituală, mărturia ei este în mod esențial politică. *Cuvântul Bisericii a fost întotdeauna distinct și va rămâne mereu o intervenție benefică pentru binele omenirii*. Bisericile Ortodoxe locale sunt chemate astăzi să clădească o nouă formă de solidaritate constructivă cu statul secular de drept, în noul cadru al relațiilor internaționale, conform învățaturii biblice: „Dați Cezarului cele ce sunt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu” (Matei 22, 21). Solidaritatea aceasta trebuie să păstreze identitatea specifică atât a Bisericii, cât și a statului, și să asigure cooperarea lor onestă pentru a proteja demnitatea unică a omului și drepturile sale care decurg din aceasta și pentru a asigura dreptatea socială.

Drepturile omului se află astăzi în centrul politicii ca răspuns la crizele și revoltele sociale și politice actuale și pentru protejarea libertății individului. Abordarea drepturilor omului de către Biserica Ortodoxă se concentrează pe pericolul reducerii dreptului individual la individualism și la o cultură a revendicării drepturilor. O astfel de pervertire funcționează în detrimentul conținutului social al libertății, conduce la transformarea arbitrară a drepturilor în pretenții la fericire și la ridicarea la rang de „valoare universală” a identificării precare a libertății cu libertinajul individual, ceea ce subminează temeliiile valorilor sociale, ale familiei, ale religiei, ale națiunii, și amenință valorile morale fundamentale.

Înțelegerea ortodoxă a omului se opune, așadar, divinizării arogante a omului și a drepturilor lui, precum și înjosirii umiltoare a persoanei umane în vastele structuri economice, sociale, politice și comunicaționale contemporane. Tradiția Ortodoxiei este un izvor nesecat de adevăruri fundamentale pentru om. Nimeni nu a cinstit omul și nu s-a îngrijit de el precum au făcut Hristos, Dumnezeu-Omul, și Biserica Sa. Un drept fundamental al omului este protejarea principiului libertății religioase sub toate aspectele ei, și anume, libertatea conștiinței, credinței, cultului și a tuturor expresiilor individuale sau colective ale libertății religioase. Acestea includ și dreptul fiecărui credincios de a-și manifesta credința liber de orice intervenție a statului, precum și libertatea predării publice a religiei și condițiile de funcționare a comunităților religioase.

17. Astăzi experimentăm o creștere a fenomenelor crude de violență în numele lui Dumnezeu. Izbucnirea fundamentalismului în sânul comunităților religioase riscă să conducă la prevalența ideii că fundamentalismul aparține esenței fenomenului religios. Însă adevărul este că *fundamentalismul*, ca „râvnă, dar fără cunoștință” (Romani 10, 2) *reprezintă expresia unei religiozități morbide*. Creștinul adevărat, după modelul Domnului răstignit, se jertfește pe sine și nu jertfește pe alții și, de aceea, este cel mai aspru critic al fundamentalismului de orice proveniență. Dialogul interreligios sincer contribuie la dezvoltarea încrederii reciproce, la promovarea păcii și reconcilierii. Biserica se străduiește pentru ca „pacea de sus” să fie mai simțită pe pământ. Adevărata pace nu se dobândește cu forța armelor, ci doar prin intermediul dragostei, care „nu caută ale sale” (1 Corinteni 13, 5). Uleiul credinței trebuie folosit pentru a alina și vindeca rănilor altora și nu pentru a reaprinde noi focare de ură.

18. *Biserica Ortodoxă urmărește cu durere și rugăciune și ia act de marea criză umanitară contemporană*: proliferarea violenței și a conflictelor armate, persecutarea, exilarea și uciderea membrilor minorităților religioase, expulzarea forțată a familiilor din căminele lor, tragedia traficului de persoane, încălcarea drepturilor fundamentale ale per-

soanelor și ale popoarelor, convertirile forțate. Ea condamnă categoric răpirile, torturile și execuțiile atroce. Ea denunță distrugerea locașurilor de cult, a simbolurilor religioase și a monumentelor culturale.

Biserica Ortodoxă este preocupată, în mod deosebit, de situația creștinilor și a altor minorități etnice și religioase persecutate în Orientul Mijlociu. Ea adresează un apel, mai ales, către guvernele din regiune, pentru protejarea populațiilor creștine – ortodocși, vechi orientali și ceilalți creștini – care au supraviețuit în leagănul creștinismului. Creștinii autohtoni și celelalte populații au dreptul inalienabil de a rămâne în țările lor în calitate de cetățeni cu drepturi egale.

Prin urmare, îi îndemnăm pe toți cei implicați, indiferent de convingerile lor religioase, să lucreze pentru reconciliere și pentru respectarea drepturilor omului, în special pentru protejarea darului divin al vieții. Trebuie ca războiul și vărsările de sânge să înceteze, trebuie să domine dreptatea, pentru a restaura pacea și pentru a fi posibilă întoarcerea celor exilați în pământurile lor strămoșești. Ne rugăm pentru pace și dreptate în țările Africii aflate în suferință și în încercata Ucraină. Repetăm mai accentuat, în cadrul Sinodului, apelul nostru către cei responsabili de a-i elibera pe cei doi arhieri răpiți din Siria: Paul Yazigi și Ioan Ibrahim. Ne rugăm pentru eliberarea tuturor semenilor noștri care sunt luați ostatici sau se află în captivitate.

19. *Problema actuală a refugiaților și migranților*, mereu în creștere din motive politice, economice și climatice, se află în centrul atenției mondiale. Biserica Ortodoxă s-a îngrijit mereu și se îngrijește continuu de cei persecutați, de cei în pericol și în nevoi, bazându-se pe cuvintele Domnului: „*Flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit; gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine*” (Matei 25, 35-36) și „*Adevărat zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, preamici, Mie Mi-ați făcut*” (Matei 25, 40). În tot decursul istoriei, Biserica s-a aflat alături de cei „*osteniți și împovărați*” (Matei 11, 28). Activitatea filantropică a Bisericii nu s-a limitat niciodată la facerea de bine în funcție de circumstanțe față de cel în nevoi sau de cel suferind, ci a căutat, mai degrabă, să elimine cauzele care provoacă problemele sociale. „*Lucrarea slujirii*” Bisericii (Efeseni 4, 12) este recunoscută de către toți.

Deci, mai întâi de toate, facem apel către cei care au puterea de a elimina cauzele producerii crizei refugiaților să ia deciziile pozitive necesare. Facem apel la autoritățile civile, la credincioșii ortodocși și la ceilalți cetățeni ai țărilor în care refugiații s-au retras și continuă să se retragă să le ofere orice ajutor posibil, chiar și din puținul lor.

VII. Biserica: mărturisire în dialog

20. Biserica manifestă sensibilitate față de cei care au întrerupt comuniunea cu ea și interes față

de cei care nu înțeleg glasul ei. Conștientă că ea reprezintă prezența vie a lui Hristos în lume, Biserica transformă iconomia dumnezeiască în fapte concrete, prin toate mijloacele disponibile, pentru a oferi o mărturie vrednică de crezare a adevărului, în rigoarea (acrvia) credinței apostolice. În acest spirit al înțelegerii datoriei de a mărturisi și de a oferi, *Biserica Ortodoxă a atribuit întotdeauna o importanță majoră dialogului*, în special cu creștinii eterodocși. Prin intermediul acestui dialog, restul lumii creștine cunoaște mai bine Ortodoxia și autenticitatea tradiției ei. De asemenea, cunoaște că Biserica Ortodoxă nu a acceptat niciodată minimalismul teologic și nici nu a permis contestarea tradiției dogmatice și a etosului ei evanghelic. Dialogurile intercreștine funcționează ca o oportunitate pentru Ortodoxie de a-și prezenta respectul față de învățatura Părinților și de a oferi o mărturie vrednică de crezare a tradiției autentice a Bisericii celei Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolică. Dialogurile multilaterale purtate de Biserica Ortodoxă nu au însemnat, nu înseamnă și nici nu vor însemna niciodată un compromis în materie de credință. Aceste dialoguri sunt o mărturie despre Ortodoxie, întemeiată pe mesajul evanghelic „veniți și vedeți” (Ioan 1, 46) că „Dumnezeu este iubire” (1 Ioan 4, 8).

În acest duh, Biserica Ortodoxă din întreaga lume, fiind manifestarea Împărăției lui Dumnezeu în Hristos, trăiește întreaga taină a dumnezeieștii iconomii în viața ei sacramentală, centrată întotdeauna pe Sfânta Euharistie, în care ne oferă nu o hrană perisabilă și stricăcioasă, ci însuși Trupul dă-tător de viață al Stăpânului, „pâinea cea cerească”, „care este leacul nemuririi și doctorie pentru a nu muri, ci a trăi veșnic în Dumnezeu prin Iisus Hristos, curățire care depărtează răul” (Sfântul Ignatie

Teoforul, Epistola către Efeseni, XX, PG 5, 756). *Sfânta Euharistie constituie nucleul central al funcționării sinodale a trupului eclezial*, precum și confirmarea autentică a ortodoxiei credinței Bisericii, după cum propovăduiește și Sfântul Irineu de Lyon: „*Învățătura noastră este în acord cu Euharistia, iar Euharistia adeverește învățătura noastră*” (Împotriva ereziilor, IV, 18, PG 7, 1028).

Vestind Evanghelia la toată lumea, după porunca Domnului, „și să se propovăduiască în numele Său pocăința spre iertarea păcatelor la toate neamurile” (Luca 24, 47), avem datoria ca pe noi

înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm și să ne iubim unii pe alții, mărturisind într-un gând „pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea deoiființă și nedespărțită”. Adresând acestea în Sinod către fiii Preasfințitei noastre Biserici Ortodoxe din întreaga lume, precum și întregii lumi, urmând Sfinților Părinți și rânduielilor sinodale de a păstra credința primită de la părinții noștri și de „a ne angaja în facerea de bine” în viața noastră cotidiană, cu nădejdea „învierii de obște”, slăvim Dumnezeirea în Trei Ipostasuri cu cântări dumnezeiești: „**Părinte Atotțiitorule și Cuvinte și Duhule, Fire ceea ce ești una în trei Ipostasuri, mai presus de ființă și de Dumnezeire. Întru Tine ne-am botezat și pe Tine Te binecuvântăm întru toți vecii**” (Canonul Paștilor, cântarea a 8-a).

- † Bartolomeu al Constantinopolului, Președinte
- † Teodor al Alexandriei
- † Teofil al Ierusalimului
- † Irineu al Serbiei
- † Daniel al României
- † Hrisostom al Noii Iustiniane și al întregului Cipru
- † Ieronim al Atenei și al întregii Elade
- † Sava al Varșoviei și al întregii Polonii
- † Anastasie al Tiranei și al întregii Albanii
- † Rastislav al Presovului, al ținuturilor Cehe și Slovaciei
- Delegația Patriarhiei Ecumenice
- Delegația Patriarhiei Alexandriei
- Delegația Patriarhiei Ierusalimului
- Delegația Bisericii Serbiei
- Delegația Bisericii României
- Delegația Bisericii Ciprului
- Delegația Bisericii Greciei
- Delegația Bisericii Poloniei
- Delegația Bisericii Albaniei
- Delegația Bisericii ținuturilor Cehe și Slovaciei

Săptămâna pentru familie, la Iași

Si în acest an Asociația „Familia Tradițională” din Iași a organizat evenimente deosebite destinate copiilor și părinților. Tema „Săptămâni pentru familie” a fost de această dată „Familia tradițională – un dar pentru umanitate”. Săptămâna pentru familie a debutat pe 30 mai, cu primul atelier, intitulat „Mama și tatăl în familia tradițională”, moderat de Cristina Elena Sturzu, trainer autorizat CNFPA, manager și coordonator de proiecte în cadrul Asociației „Steluțe pe pământ”, coordonator și moderat de activități cu tineri și copii în domeniul dezvoltării personale și al comunicării. În cadrul primitor oferit de Librăria Cărturești din Palas Mall, participanții au împărtășit temeri și dorințe privind creșterea copiilor lor și au conștientizat încrengătura de roluri pe care ni le asumăm în viața de zi cu zi, dinamica acestora și neputința omenească firească de a le împlini la cote maxime. Următorul atelier, intitulat „Tatăl în familia tradițională”, a avut loc pe 31 mai, tot la Librăria Cărturești din Palas Mall, fiind dedicat tăticilor și viitorilor tătici, avându-l ca moderator pe diac. Sorin Adrian Mihalache. Pe 1 iunie a avut loc conferința „Familia tradițională, un dar pentru umanitate” susținută de doamna profesor Cristina Gavriluță, în sala Juventus a Colegiului „Sfântul Nicolae” din Iași, iar pe 3 iunie atelierul „Mama în familia tradițională”, moderat de Alina Elisabeta Silvestru, dedicat exclusiv femeilor, mămici sau viitoare mămici.

„Săptămâna pentru Familie” s-a încheiat pe 12 iunie cu „Marșul pentru familie” prin care s-a dorit să se afirme încă o dată că familia întemeiată pe căsătoria între un bărbat și o femeie reprezintă calea firească pentru dezvoltarea armonioasă și sănătoasă a societății. Câteva mii de persoane din județele Iași, Neamț și

Botoșani au participat în Municipiul Iași la „Marșul pentru familie”, organizat de Asociația „Familia Tradițională” și Departamentul Pro Vita al Arhiepiscopiei Iașilor. Tineri, părinți, copii, bunici, preoți și mireni, persoane cu familii deja întemeiate sau studenți și tineri necăsătoriți au parcurs traseul Copou – Universitatea „Al.I. Cuza” – Fundație – Piața Unirii – Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt. „Marșul pentru familie” a ajuns în acest an la cea de-a III-a ediție. Tema sub care s-a derulat acest eveniment a fost „Susținem familia”. La final, a avut loc un moment artistic susținut de tineri și copii din Iași, precum și de Ansamblul „Doina Carpaților”.

Conferințele pastoral-misionare din Arhiepiscopia Iașilor

Conferințele pastoral-misionare din Arhiepiscopia Iașilor au continuat pe 13 iunie, cu întâlnirea preoților din Protopopiatul Botoșani. În conformitate cu hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prin care anul acesta a fost declarat și „An omagial al educației religioase a tineretului creștin ortodox”, tema conferinței a fost așezată sub genericul „Preotul și tânărul, împreună pe drumul către Dumnezeu”. Întâlnirea a debutat cu săvârșirea Sfintei Liturghii în Parohia „Sf. Dimitrie” din Botoșani de către IPS Părinte Mitropolit Teofan, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. După partea liturgică, a avut loc, la sediul Protoieriei, deschiderea oficială a lucrărilor conferinței. După ce preoții participanți au vizionat un film cu răspunsurile mai multor tineri ieșeni la întrebări privind așteptările lor din partea clerului, a urmat prezentarea tinerilor Sara Melniciuc, studentă la Facultatea de Drept, și Alexandru Cuțuhan, student la Facultatea de Inginerie Electrică, care au încercat să răspundă la întrebări ca: „De ce am eu nevoie

ca tânăr de preot?”, „Ce așteptări au tinerii de la preoți?”, „Care este rolul tânărului în Biserică?” sau „De ce au nevoie preoții de tineri?”. Expunerea a suscitat un viu interes în rândul auditoriului și a fost urmată de o serie de întrebări și dezbateri legate atât de tema conferinței, cât și de preocupări conexe.

Pe 14 iunie, a venit rândul preoților din Protopopiatul Săveni să afle mai multe lucruri despre ce doresc tinerii în relația lor cu preotul din parohie. Întâlnirea a debutat cu săvârșirea Sfintei Liturghii de un sobor de preoți și diaconi, sub protia IPS Părinte Mitropolit Teofan, în Biserica „Sf. M. Mc. Dimitrie” din Vorniceni. Deschiderea oficială a lucrărilor conferinței a avut loc în sala de festivități a Școlii generale din localitate. În deschidere, au vorbit IPS Părinte Teofan, părintele Ioan Puiu și părintele protopop Constantin Macuc, după care preoții participanți au vizionat un film cu răspunsurile mai multor tineri ieșeni la întrebări privind așteptările lor din partea clerului. În cadrul întâlnirii, IPS Părinte Mitropolit Teofan a amintit și de

faptul că Întâlnirea Internațională a Tineretului Ortodox va avea loc la Iași în luna septembrie a anului 2017 și că aceasta va aduna în capitala Moldovei 5000 de tineri, îndemnând preoții prezenți să vadă acest eveniment ca pe un prilej de a-i apropia și mai mult pe tinerii din parohie de Biserică.

Seria conferințelor semestriale preoțești din Arhiepiscopia Iașilor a continuat pe 30 iunie cu întâlnirea slujitorilor sfintelor altare din Protopopiatul Târgu Neamț. Evenimentul, ce s-a bucurat de prezența IPS Părinte Mitropolit Teofan, a debutat cu săvârșirea Sfintei Liturghii în biserica Parohiei „Sfinții Împărați, întocmai cu apostolii, Constantin și mama sa, Elena” – Netezi. Conferința propriu-zisă, cu tema „Preotul și tânărul împreună pe drumul către Dumnezeu”, s-a desfășurat tot în biserica parohială și a durat mai bine de trei ore. Pregătirea conferinței semestriale s-a organizat cu ajutorul Departamentului de misiune pentru tineret din Arhiepiscopia Iașilor, părintele coordonator Nicodim Petre fiind prezent la eveniment.

Noutăți editoriale la Editura Doxologia:

– în mai și iunie –

Patericul Mănăstirilor Nemțene
Arhim. Ioanichie Bălan

Rugăciunea vameșului. Părinții deșertului despre îndreptarea omului
Pr. Joseph Lucas

Viața și opera teologică a lui Grigorie al II-lea Cipriotul, Patriarhul Constantinopolului (cu traducerea integrală a tratatelor)
Jean - Claude Larchet

Tărâmul celor vii
Arhimandritul Tihon

Puterea Crucii. Povestiri creștine
Alexandru Lascarov-Moldovanu

Urma Sfântului Apostol Andrei
Paul Gherasim, Petre Guran, Marius Pandeles

Pe malul râului dumnezeiesc. Însemnările unui ortodox (volumul II)
Serghei Nilus

Trăind în creația lui Dumnezeu
Elizabeth Theokritoff

Teologia academică și responsabilitatea ei în misiunea Bisericii

Despre rânduiala fecioarelor și disprețuirea celor lumești
Sfântul Leandru, Arhiepiscopul Sevillei

Ascetism și antropologie la Sfântul Irineu de Lyon și Clement Alexandrinul
Pr. John Behr

Sfântul Neofit Zăvorâtul din Cipru
Gheronda Iosif Vatopedinul

„Teologie și pedagogie. Identitate specifică și responsabilitate comună în actul educației”

La Iași s-a derulat în perioada 12-14 mai cea de-a IV-a ediție a Simpozionului Internațional „Dumitru Stăniloae”. Evenimentul a fost organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași și a avut tema „Teologie și pedagogie. Identitate specifică și responsabilitate comună în actul educației”. Simpozionul a fost inclus în seria manifestărilor dedicate anului omagial al Educației religioase a tineretului creștin ortodox. Au fost prezenți peste 50 de invitați din țară și străinătate, care au susținut referate pe secțiuni. Deschiderea oficială a simpozionului a avut loc în Aula Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” din Iași. Prezent la deschiderea simpozionului, IPS Părinte Mitropolit Teofan a adresat un cuvânt de binecuvântare invitaților și organizatorilor evenimentului, subliniind importanța evenimentului academic: „Aș dori să cred că «Biserica și Școala» nu au rămas doar un slogan valabil pentru o situație de până acum 100-150 de ani. Poporul pe care noi încercăm a-l sluji nu are nevoie de certuri închipuite între nevoile Bisericii și ale Școlii, ci

de valori spirituale și intelectuale care trebuie mărturisite împreună. Așa cum în fiecare din noi inima nu poate fi despărțită de minte decât cu riscul unei schizofrenii ucigașe, tot astfel nu putem separa, în viața launtrică, credința de educație. Tendințe precum eliminarea educației religioase și a însemnelor creștine din școală, coordonarea tuturor elementelor educaționale în conformitate cu ideologia «corectitudinii politice», diminuarea, uneori până la excludere, a rolului familiei din actul educației, insistența pentru introducerea educației sexuale în școli sunt orientări cu consecințe

dezastruoase pentru tânărul de astăzi, responsabil de mâine pentru viața politică, economică, militară sau religioasă a lumii. Stăruința Bisericii pentru menținerea în cadrul actului educațional a referințelor la Dumnezeu, la Cartea sacră ca element inspirator în pedagogie, nu se înscrie doar în datoria de a propovădui Evanghelia Domnului Hristos. În educație nu este inclusă doar perspectiva vieții veșnice, cu imensa importanță pe care o are acest aspect, ci și viața pământească a omului. Este o chestiune de libertate sau sclavie, de cultura vieții sau a morții, de demnitate sau de dezumanizare”.

Rugăciuni pentru Eminescu, la Ipotești

Poetul național Mihai Eminescu a fost omagiat pe 15 iunie, la Ipotești cu prilejul împlinirii a 127 de ani de când a plecat din această lume. Manifestările culturale au debutat cu slujba Parastasului, săvârșită în Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din incinta Memorialului Ipotești. Rugăciunile pentru marele poet, care a iubit neamul și Biserica, pe care a numit-o „mama poporului român”, au fost înălțate de preotul Valentin Tincu, parohul de la Ipotești, Protopopiatul Botoșani. Pomenirea lui Eminescu în locurile unde acesta a copilărit s-a desfășurat în prezența numeroșilor invitați, dar și a elevilor din județul Botoșani, iubitori ai operei eminesciene. Cu acest prilej, s-au ținut discursuri

ce au comemorat personalitatea omului de geniu – Eminescu, considerat de cititorii români și de critica literară postumă drept cea mai importantă voce poetică din literatura română. Slujba Parastasului a fost urmată de ceremonia depunerii de coroane la bustul poetului, iar apoi elevii Liceului Pedagogic „Nicole Iorga” din Botoșani au susținut un recital ce a cuprins versuri din opera eminesciană. În cadrul manifestărilor din acest an, a fost deschisă spre vizitare biserica familiai Eminovici, recent restaurată. Locașul de închinare, datând de la începutul secolului a XIX-lea, a fost cumpărat de Raluca Eminovici, devenind astfel altarul de rugăciune al familiei.

„Studentul Ieșean”, ediția a II-a

Pe 15 mai, ASCOR – filiala Iași, a organizat la Centrul de conferințe Providența cea de-a doua ediție a evenimentului intitulat „Studentul Ieșean”, la care au participat aproximativ 280 de studenți din Iași, dar și din alte orașe din țară, precum și din Basarabia. Tema acestei ediții a fost: „Studentul Ieșean: încotro? Sunt / Devin ceea ce îmi doresc”. Evenimentul a început cu Sfânta Liturghie, unde studenții participanți au cântat și s-au rugat împreună cu părinții slujitori. După dumnezeiasca Liturghie, a urmat o conferința susținută de părintele arhimandrit Hrisostom Rădășanu, consilierul educațional al Arhiepiscopiei Iașilor. Programul a continuat cu două sesiuni de lucru pe grupe, la care studenții au avut posibilitatea de a discuta despre scopul vieții. Spre finalul programului a urmat un moment artistic susținut de voluntarii ieșeni și de participanții din Basarabia, după care s-au conturat concluziile în prezența tuturor participanților și a moderatorilor.

Străjerii Cetății, ediția a II-a

În perioada 27-29 mai, 150 de tineri din Arhiepiscopia Iașilor s-au întâlnit la Târgu Neamț în cadrul unui eveniment ce s-a intitulat „Străjerii Cetății”. Întâlnirea, organizată de tinerii din ATOR Târgu Neamț, a avut ca temă: „Cine și ce mă ajută să-mi înving frica”. Pe parcursul celor trei zile, prin dialog, conferințe și ateliere de lucru, participanții au încercat să identifice cauzele fricii și cum pot fi ele depășite. Întâlnirea a fost și un prilej de a realiza o incursiune în timp cu ajutorul tinerilor străjeri ai cetății, care au pregătit un moment de dans medieval și au prezentat modalitățile de luptă și armele folosite în războaie.

O rugăciune a unit un stadion - Marșul Absolvenților la Iași

Momente de împlinire sufletească au fost trăite împreună de mii de studenți pe străzile capitalei Moldovei. Pe 27 mai, la ceas de seară, tinerii celor cinci universități de stat din Iași au luat parte la tradiționalul Marș al Absolvenților. Cu steaguri și însemne proprii facultăților și specializărilor pe care le vor absolvi, tinerii au transformat un eveniment special din viața lor în unul al comunității. Pe traseul Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” – Bulevardul Carol I – Aleea Grigore Ghica – Stadionul „Emil Alexandrescu”, bucuria a fost la ea acasă. Prezent în mijlocul tinerilor, IPS Părinte Mitropolit Teofan i-a îndemnat pe aceștia la rugăciune. Un moment emoționant a fost cuprins în rostirea, într-un singur glas, de către un întreg stadion, a rugăciunii Tatăl nostru. În acest context, Părintele Mitropolit a amintit cele trei coordonate ale vieții care se regăsesc în cererile fiecăruia către Dumnezeu: „Ziceți «Amin», căci «Amin» înseamnă să se îplinească ceea ce ați cerut acum. Poate nu ați fost prea atenți la cuvintele rugăciunii, dar ați cerut în mod special trei lucruri. L-ați recunoscut pe Dumnezeu ca Tată și vă doresc acum, după ce terminați facultatea și mergeți în viață, în cele mai grele clipe pe care le veți avea și voi, cum le-am avut și noi, să-L

recunoașteți pe Dumnezeu ca Tată – și toate se vor rezolva. Ați mai cerut și un al doilea lucru: «Precum în Cer, așa și pe pământ». Adică doriți să aveți o viață frumoasă, așa cum este viața în cer. Iar o viață frumoasă pe pământ este arătată în viața de familie. Căci trei sunt în Cer – Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, iar pe pământ trei sunt – tatăl, mama și copiii lor. Dacă veți înființa o familie frumoasă, și s-o faceți cât mai devreme, veți simți frumusețea Cerului aici, pe pământ. Și cea de-a treia cerere, dar mi-e teamă că voi o căutați mai întâi de toate: «Pâinea noastră cea de toate zilele». Adică ați cerut să vă realizați din punct de vedere material și din punct de vedere spiritual, și sunt sigur că sunteți de acord și cu aceasta”.

„Tânărul șahist” - ediția I, Iași

Pe 28 mai, Departamentul de Misiune pentru Tineret al Arhiepiscopiei Iașilor prin Asociația Tineretului Ortodox Român a organizat la Centrul de Conferințe Providența un concurs de șah, intitulat „Tânărul șahist”, adresat tinerilor din județul Iași. Participanții, copii și tineri cu vârsta cuprinsă între 12 și 25 de ani, iubitori ai sportului minții, dar și iubitori de competiție, au dat curs acestui concurs, fiind prezenți peste 120 de tineri. Concursul s-a desfășurat în sistem elvețian, cu șapte reprize, iar după pauza de masă

participanții, organizați în grupuri, au colaborat la scrierea unui eseu cu titlul: „Viața – un joc de șah”. Concursul a oferit câștigătorilor și premii, iar tuturor participanților o diplomă semnată de IPS Părinte Mitropolit Teofan. Premiul I la grupa mare de vârstă, 19-25 ani a fost obținut de către Emanuel Chifor, urmat de Lopașcu Matei cu premiul II și Curcan Marian, premiul III. La categoria mică de vârstă, 12-18 ani, premiul I a fost obținut de Călin Alexandru, premiul II de Acstine Matei și premiul III de Zubcu Vlad.

Festivalul „Poezie în glas de copil”, ediția a VI-a

La Parohia Dumitreștii Gălății din comuna Schitu Duca, Protopopiatul III Iași, județul Iași, a avut loc pe 24 iunie, Festivalul „Poezie în glas de copil”, ediția a VI-a. Manifestarea s-a bucurat de prezența a peste 50 de copii din cinci localități ale județului Iași: Slobozia – Schitu Duca, Pocreaca, Doroșcani – comuna Popești, Holm – Podu Iloaiei, Dumitreștii Gălății – Schitu Duca. Festivalul a fost structurat pe două categorii de vârstă: categoria mică (6-11 ani) și categoria mare (12-15 ani). Premiile au fost oferite de președintele juriului, prof. Viorica Mâncă, fost director al școlii din Dumitreștii Gălății și formator a nenumărate generații de copii. Marele trofeu al concursului a fost câștigat de Petronela Peptu, 13 ani, din Parohia Dumitreștii Gălății, care a interpretat poezia „Moartea căprioarei” de Nicolae Labiș, iar trofeul organizatorului a fost câștigat de Dănuț Zalină, 8 ani, din Parohia Doroșcani, care a recitat poezia „Mama” de George Coșbuc.

Cu Hristos în vacanță

Ziua de 26 iunie va rămâne mereu în amintirea celor 60 de copii și tineri din parohiile Mesteacăn și Vorona Mare din Protopopiatul Botoșani drept începutul unor noi și frumoase prietenii. Totul a început la inițiativa părintelui paroh din Mesteacăn, pr. Ionuț Simionică, și a unui grup de tineri din parohie, care au dorit să cunoască și alți copii de vârsta lor. Cei care au răspuns invitației lor au fost tinerii

din Parohia Vorona Mare, îndrumați de părintele Olivian Sandu. Grupurile de copii s-au întâlnit în curtea bisericii din Mesteacăn și apoi au pornit împreună la drum spre pădurea din sat. Jocurile au fost nemaipomenite și mulți au aflat că au pasiuni comune. Copiii s-au împărțit în patru echipe cu membri de toate vârstele, și-au ales un nume și un salut pe care l-au prezentat celorlalți. Probele au fost diverse, antrenante, solicitante și amuzante. Ziua s-a încheiat cu un foc de tabără. Tinerii s-au despărțit cu greu, dar cu promisiuni de revedere.

Proiectul „Alege Școala”, în Mitropolia Moldovei și Bucovinei

Pe 25 mai, IPS Părinte Mitropolit Teofan, a acordat echipei de implementare a proiectului „Alege Școala!” distincții de vrednicie pentru munca depusă în proiect, într-o ceremonie organizată la reședința mitropolitană. Din luna martie până în luna noiembrie a anului 2015, pentru o perioadă de 9 de luni, Mitropolia Moldovei și Bucovinei, în parteneriat cu Patriarhia Română, a derulat Proiectul „Alege școala”, în 15 județe ale țării, în 4 regiuni de dezvoltare – Nord-Est, București – Ilfov,

Sud Muntenia și Sud-Est, din mediul rural și urban de la nivelul învățământului preuniversitar, cu preponderență din zone foste industrializate, în care rata șomajului depășește cu 20% media existentă la nivel național și care sunt izolate, lipsite de mijloace de comunicații și infrastructura este slab dezvoltată. S-a avut în vedere înființarea, dezvoltarea și consolidarea unei rețele regionale pentru îmbunătățirea educației prin înființarea unui număr de 50 de centre educaționale inovative „Alege Școala”, în patru regiuni de dezvoltare, cu

o abordare preventivă prin furnizarea serviciilor de consiliere și asistență educațională. Obiectivul general al Proiectului „Alege Școala” l-a constituit elaborarea și implementarea unui plan de acțiune și măsuri la nivel multiregional pentru prevenirea fenomenului de părăsire timpurie a școlii, și menținerea în sistemul de educație a persoanelor expuse acestui risc, precum și dezvoltarea unor acțiuni remedial corective pentru persoane care au părăsit timpuriu școala.

Seminarul Teologic din Piatra-Neamț la ceas aniversar

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Piatra-Neamț a serbat împlinirea a 20 de ani de la înființarea primei clase cu profil teologic de nivel preuniversitar din municipiul de la poalele Pietricicăi. Manifestările aniversare au debutat pe 20 mai, cu susținerea de referate, având ca temă principală „Sfinții Împărați Constantin și Elena în istoria creștinismului”, după care a urmat lansarea pe holurile Seminarului a expoziției de grafică și pictură a elevilor seminarști „Limbajul plastic – Rațiune și sentiment”. Momentul culminant al aniversării a fost pe 23 mai, când IPS Mitropolit Părinte Teofan, alături de soborul de părinți profesori ai seminarului și de părinți absolvenți, a săvârșit Sfânta Liturghie la Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena”. La finalul Sfinții Liturghii, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei a dat citire mesajului Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Orto-

doxe Române, cu prilejul aniversării a 20 de ani de la înființarea Seminarului Teologic Ortodox „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Piatra Neamț, mesaj intitulat „Două decenii de activitate didactică și misionară”.

IPS Părinte Mitropolit Teofan i-a oferit părintelui director Dan-Ovidiu Cojan distincția „Crucea Sfântului Ierarh Dosoftei”, iar conducerii Inspectoratului Școlar

Județean și conducerii Primăriei Piatra Neamț distincții de vrednicie. De asemenea, conducerea Seminarului a oferit distincții de merit tuturor celor care au contribuit la înființarea și dezvoltarea colii teologice de la Piatra Neamț. După slujba arhierescă, toți cei prezenți au vizitat Școala Gimnazială Nr.1 din Piatra Neamț, viitoarea substructură a Liceului Teologic Ortodox.

Proiect educațional internațional: „Cartea - trecut, prezent și viitor“

În contextul „Anului omagial al educației religioase a tineretului creștin și Anului comemorativ al Sfântului Antim Ivireanul și al tipografiilor bisericești”, Seminarul Teologic Botoșani a inițiat proiectul sugestiv intitulat „Cartea - trecut, prezent și viitor”, care are ca scop realizarea unor activități în cadrul unor parteneriate menite să deschidă elevilor drumul spre carte.

Proiectul se derulează pe o perioadă de 6 luni (15 iunie 2016 – 15 ianuarie 2017), și se bucură de susținerea mai multor parteneri educaționali: Colegiul „Sf. Nicolae” – Iași, ISJ Botoșani, Liceul Pedagogic „N. Iorga” și Colegiul Tehnic „G. Asachi”.

Una din principalele activități presupune o donație de carte românească pentru elevii români de peste Prut. Prin

bunăvoința elevilor seminariști și a celorlalți liceeni, s-au strâns deja în jur de 700 de volume de literatură română, ce urmează să ajungă la Mănăstirea Zăbriceni în decursul lunii iulie. S-a realizat și o pagină web dedicată proiectului. De asemenea, va fi organizată o vizită la tipografie pentru ca elevii să aibă posibilitatea de a vedea cum ia naștere o carte, respectiv un simpozion.

„Raze de lumină și har, din inima mea către inima ta“

În perioada martie-iunie, în contextul declarării de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a anului 2016 ca „An omagial al educației religioase a tineretului creștin ortodox și An comemorativ al Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul și al tipografiilor bisericești”, Școala Gimnazială Specială „Constantin Păunescu” din Iași a implementat și organizat concursul național de folclor și tradiții, intitulat „Raze de lumină și har, din inima mea către inima ta”, ediția a II-a. Concursul a fost coordonat de către prof. dr. Mariana Pop și pr. prof. drd. Andrei Mocanu. Proiectul s-a adresat elevilor cu cerințe educative speciale din școlile speciale, centrele de educație incluzivă și școlile integratoare din regiunea Moldovei, clasele 0-X, dar și cadrelor didactice care lucrează cu aceștia și a constat în organizarea unui concurs literar-artistic pe teme moral-religioase la care au participat 245 de elevi cu cerințe educative speciale, integrați în școli speciale, centre de educație incluzivă și/sau școli integratoare din județele Moldovei Iași, Vaslui, Bacău și Neamț, și a unei sesiuni de comunicări și referate pentru cadrele didactice,

însușind un număr de peste 100 de profesori implicați. Proiectul a avut tema centrală „Sărbătorile creștine în familie și comunitate – influența educative decisive în construirea identității moral-religioase” și a fost organizat pe două secțiuni, una adresată elevilor, și cealaltă, cadrelor didactice. În urma jurizării concursului de către comisia formată din cadre didactice și voluntari ai Colegiului „Sfântul Nicolae” al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, s-au acordat un număr de 72 de premii I, II, III, mențiuni și premii speciale, dar și premiul de excelență al concursului. La final, Mitropolia Moldovei și Bucovinei, prin Sectorul învățământ, a acordat, cu binecuvântarea IPS Părinte

Mitropolit Teofan, premii constând în cărți și materiale didactice editate de către Editura Dodoxologia, bucurând astfel fiecare copil premiant.

Partenerii proiectului „Raze de lumină și har, din inima mea către inima ta” au fost Inspectoratul Școlar al Județului Iași, Mitropolia Moldovei și Bucovinei – Sectorul învățământ, Parohia „Schimbarea la Față” – Cucuteni, Centrul Școlar de Educație Incluzivă „C. Pufan” – Vaslui, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Târgu Neamț, Liceul de Arte „V. Brauner” – Piatra Neamț, Liceul Special „Moldova” – Târgu Frumos, Colegiul Tehnic „Ion Holban” – Iași, Centrul de Educație Incluzivă Nr. 2 Comănești, jud. Bacău.

Cei patru eroi ai SMURD Iași au fost înmormântați

În cursul zilei de 2 iunie, un elicopter aparținând SMURD Iași s-a prăbușit în Republica Moldova, în timpul unei acțiuni de salvare. Aceasta a fost a doua tragedie de acest gen din ultimii 10 ani la SMURD Iași. Asistentul medical Gabriel Sandu și pilotul Doru Gavril au fost înmormântați pe 5 iunie, la Cimitirul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, iar medicul Mihaela Dumea – la „Cimitirul Buna Vestire” din Iași. Cel de-al patrulea membru al echipajului SMURD Iași care și-a pierdut viața în misiune, pilotul Voicu Șocae, a fost dus la Bacău, unde se află familia sa. Pentru cei trei eroi din Iași, slujba de înmormântare a fost săvârșită la biserica Spitalului „Sfântul Spiridon” din Iași. Alături de familiile victimelor, de colegi, prieteni, studenți, pacienți și simpli cetățeni, la slujbă au participat și medicul Diana Cimpoeșu, coordonatorul SMURD Iași, secretarul de stat Raed Arafat, precum și alte oficialități. Raed Arafat, secretar de stat în cadrul Ministerului de Interne, a înmormântat familiile îndoliolate, din partea președintelui României, decretele de decorare post mortem: „Știu că aceste decorații sunt doar simbolice, dar le vor aduce aminte copiilor lor că au fost și sunt și rămân eroi”.

IPS Părinte Mitropolit Teofan a transmis un mesaj de condoleanțe la înmormântarea celor patru eroi SMURD:

„Îndurerate familii,
Îndoliată adunare,

Am primit cu multă durere vestea că, în timpul unei misiuni de salvare, un elicopter SMURD s-a prăbușit în Republica Moldova, în după-amiaza zilei de joi, 2 iunie, curmând firul vieții pământestii a patru membri ai echipajului: medicul Mihaela Dumea, asistentul medical principal Adrian-Gabriel Sandu, comandorul Ilie Doru Gavril și căpitan-comandorul Constantin Voicu Șocae.

Este al doilea eveniment tragic de acest gen pentru SMURD Iași, după cel din ianuarie 2006. Cu siguranță, cei care acum câteva zile și-au dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu știau despre riscurile pe care le presupune misiunea lor. Erau pe deplin conștienți că activitatea lor nu era o meserie ca oricare alta și că nu se pot salva vieți omenești pe calea aerului fără a-ți risca propria viață. Fapta lor curajoasă, punerea lor în slujba semenilor aflați în mare suferință sau chiar în pericol de moarte îi îndreptățește să fie numiți nu doar eroi, ci cu adevărat împlinitori ai celei mai înalte învățăături a Mântuitorului Iisus Hristos, Care ne spune: «Aceasta este porunca Mea: să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu. Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi» (Ioan 15, 12-13). Cu adevărat, cei care-și asumă o misiune precum cea a acestor patru eroi, nu o pot face având doar motivații financiare sau profesionale. Nimeni nu poate fi înduplecat să-și asume un asemenea risc dacă nu are o inimă jertfelnică, o disponibilitate de a pune viața semenului său mai presus de propria-i viață. Despre dragoste este vorba aici, mai întâi și dincolo de toate. Iar o astfel de dragoste nu poate să moară sau să fie biruită, chiar dacă, temporar, cei însuflețiți de ea nu mai sunt fizic pentru noi. Ei nu mai sunt printre noi, dar faptele lor rămân în veșnicie; ei nu ne mai bucură cu prezența lor, dar dragostea pentru ei este mai puternică în inimile celor care i-au cunoscut.

E un moment greu acum pentru toți cei de față, un moment de cumpănă pentru cei din familiile celor patru eroi, ca și pentru toți cei care i-au cunoscut îndeaproape. După tragica zi de 2 iunie, nimic nu va mai fi la fel. Multe vieți vor fi schimbate,

multe inimi nemângâiate... Dar să avem mereu în minte un cuvânt pe care ni-l spune Sfântul Apostol Pavel: «Să nu vă întristați ca ceilalți, care nu au nădejde, pentru că, de credem că Iisus a murit și a înviat, tot așa credem că Dumnezeu, pe cei adormiți întru Iisus, îi va aduce împreună cu El» (I Tesaloniceni 4, 13-14).

Biserica – cler și credincioși – îi pomenește cu nădejde pe cei patru, pentru că ei, prin moartea lor jertfelnică, sunt precum grăuntele de grâu care, «când cade în pământ» și moare «aduce multă roadă» (Ioan 12, 24). Îi pomeneim cu numele lor de botez pentru că, prin Botez, omul moare acestei lumi și învie în realitatea Împărăției cerurilor. Orice moarte conține promisiunea învierii, atâta vreme cât ea are părtașie cu moartea lui Hristos Cel Răstignit și Înviat. Încât, ne rugăm ca Domnul Dumnezeu să primească și să odihnească în Împărăția Sa sufletele robilor Săi: Mihaela, Adrian-Gabriel, Ilie Doru și Constantin Voicu. Pomenirea lor să fie din neam în neam și jertfa lor să nu fie uitată niciodată.

Hristos a înviat!”

Toți cei prezenți la slujba de înmormântare și toți cei care au fost în rugăciune alături de eroi s-au rugat ca Dumnezeu să primească și să odihnească în Împărăția Sa sufletele robilor Săi: Mihaela, Adrian-Gabriel, Ilie Doru și Constantin Voicu. Pomenirea lor să fie din neam în neam și jertfa lor să nu fie uitată niciodată.

Trei ani de la trecerea la cele veșnice a părintelui Justin Pârvu

Credincioși din întreaga țară au participat pe 11 iunie, la Mănăstirea Petru Vodă din județul Neamț, la slujba parastasului, săvârșită pentru vrednicul de pomenire arhimandrit Justin Pârvu, cu prilejul împlinirii a trei ani de la trecerea la cele veșnice. Slujba a fost săvârșită de IPS Părinte Mitropolit Teofan și de PS Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, înconjurată de un sobor de preoți și diaconi. Pomenirea marelui duhovnic, fost stareț al Mănăstirii Petru Vodă, a fost precedată de săvârșirea Sfintei Liturghii arhieresti. În cuvântul adresat credincioșilor prezenți, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei a subliniat faptul că principalul aspect care i-a călăuzit viața Părintelui

Justin Pârvu a fost credința în Dumnezeu: „Părintele Justin a încercat, și cu mila Domnului a reușit, să se înscrie în linia autentică lăsată omenirii de Domnul Hristos: «Credeți Mie». Nu a fost un alt cuvânt care să cuprindă ființa părintelui mai adânc și mai înalt, mai cuprinzător și mai autentic, decât cel legat de credința în Hristos, Mântuitorul lumii. Părintele Justin avea conștiința că manifestarea credinței se arată, în mod special, în trei stări, în trei locuri sacre: în Biserică, în familie și în neam. Spunea părintele că fiecare om este dator să-și mărturisească credința, și mai spunea părintele că poți să-ți mărturisești adevărata credință și pe Dumnezeu – și tăcând din gură, doar rugându-te

cu tărie în gând; dar cu o singură condiție – să te împotrivești duhului lumesc, să te împotrivești duhului antihristic și să nu te amesteci niciodată cu ele”.

Pe parcursul întregii zile, sute de credincioși au venit la Mănăstirea Petru Vodă și s-au închinat la mormântul Părintelui Justin Pârvu, vizitând și chilia marelui duhovnic.

Mitropolitul Irineu Mihălcescu, pomenit la Mănăstirea Agapia

La inițiativa IPS Părinte Ciprian, Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei, și cu binecuvântarea IPS Părinte Mitropolit Teofan, la Mănăstirea Agapia din județul Neamț a fost omagiat pe 11 iunie, Mitropolitul Irineu Mihălcescu. Sfânta Liturghie a fost săvârșită de IPS Pimen, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților, împreună cu IPS Părinte Ioachim, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului, cu IPS Părinte Arhiepiscop Ciprian, cu IPS Părinte Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, și cu PS Episcop-vicar Calinic Botoșăneanul.

După slujba parastasului, IPS Părinte Ciprian a atras atenția că personalitatea ierarhului comemorat a fost trecută cu vederea, deși a marcat Biserica Ortodoxă Română prin scrierile sale de Teologie Dogmatică: „Mitropolitul Irineu s-a impus ca un mare om de cultură și ca teolog, din operele sale având să se inspire

profesorii de la facultățile de teologie din țara noastră. Ne-am gândit că este bine să ne rugăm pentru astfel de oameni, îndeplinindu-ne îndatoririle de conștiință. Este bine să cercetăm mai mult trecutul înaintașilor noștri, să ne hrănim sufletele din cuvîn-

tele lor de învățătură, să analizăm cu înțelepciune faptele trecutului, interpretându-le în contextul epocii în care a trăit o anumită persoană. Să reținem mereu ceea ce au făcut bun pentru neam, pentru țară și pentru Biserică”.

Maestrul Cătălin Pop, în lumea veșniciei

La Biserica Toma Cozma din Iași a fost săvârșită pe 19 iunie, slujba înmormântării profesorului Cătălin Pop, de la Palatul Copiilor din Iași. Maestrul Cătălin Pop a murit în urma unui accident petrecut pe 17 iunie în județul Brașov. Lângă sicriul maestrului Cătălin au stat soția, rudele, prietenii, colegii și cunoscuții. Cu lacrimi în ochi, copiii pe care i-a învățat ani la rând tainele muzicii abia puteau privi la portretul așezat pe sicriu. Alături de cel plecat în lumea veșniciei au fost și câțiva copii din autocarul ce avea să curme viața a patru suflete. Deși aveau răni vizibile și trecuseră prin clipe de coșmar, ei au venit să se roage pentru cel care le-a salvat viața în urma accidentului. La finalul slujbei de înmormântare, profesorul Lucian Gabriel Comănescu, de la Catedra de teatru a Palatului Copiilor din Iași, a amintit de „plecarea surprinzătoare” a profesorului Cătălin Pop, „un tată remarcabil, soț devotat, coleg, prieten și profesor de excepție”. Părintele Toma Gradinaciuc, protopop al Protopopiatului I Iași, a transmis un cuvânt de mângâiere din partea IPS Părinte Mitropolit Teofan, care a aflat cu tristețe de plecarea vremelnică din această lume a profesorului Cătălin Pop, pe care îl pomenește în rugăciunile Înaltpreasfinției Sale. Cortegiul funerar s-a

îndreptat, apoi, spre Cimitirul „Buna Vestire” – Păcurari, din Iași, unde marele maestru a fost înhumat. La final, colegii de la Filarmonica de Stat Moldova Iași i-au oferit maestrului un ultim dar: recviemul „Lacrimosa” a compozitorului Wolfgang Amadeus Mozart.

Mesajul IPS Părinte Mitropolit Teofan adresat familiilor îndoliate și ale celor răniți în accidentul din județul Brașov

Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a aflat cu durere vestea despre accidentul rutier petrecut în județul Brașov, în care și-au pierdut viața patru persoane, și care a adus traume de diferite gravități unui număr de cel puțin douăzeci de membri ai Grupului folcloric „Hora” de la Palatul Copiilor din Iași.

„Suntem alături de familiile îndoliate, rugându-ne ca Dumnezeu să-i întărească în aceste momente de grea încercare și să odihnească în pace sufletele robilor Săi: Ilie, Andrei, Ovidiu-Cătălin și Cosmin.”

De asemenea, alături de compasiunea exprimată, IPS Părinte Mitropolit Teofan adresează un îndemn către preoții și credincioșii din Arhiepiscopia Iașilor,

ca împreună să-L rugăm pe Dumnezeu, Cel ce este Doctorul sufletelor și al trupurilor, să aducă vindecare celor răniți în acest

tragic accident rutier și să întărească, în aceste momente grele, familiile celor mutați la viața cea veșnică.

SUMAR

Pastorală de Sfintele Paști	2	Săptămâna pentru familie la Iași	20
Ansamblul Mitropolitan din Iași s-a deschis pentru public	4	Conferințele pastoral-misionare din Arhiepiscopia Iașilor	21
Procesiune religioasă la Piatra Neamț	7	Teologie și pedagogie. Identitate specifică și responsabilitate comună în actul educației	23
Hotărârile Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române	10	Marșul absolvenților la Iași	24
Hotărâri ale Permanenței Consiliului Eparhial Iași	11	Seminarul Teologic din Piatra-Neamț la ceas aniversar	26
Enciclica Sfântului și Marelui Sinod Ortodox din Insula Creta	13	<i>In memoriam</i>	28

Președinte:

IPS Mitropolit TEOFAN

Vicepreședinte:

PS Episcop-Vicar

CALINIC BOTOȘĂNEANUL

Membri:

Pr. prof. univ. dr. Gheorghe POPA

(prorector al Universității „Al. I. Cuza Iași”)

Pr. prof. univ. dr. Ion VICOVAN

(decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Iași)

Prof. univ. dr. Ștefan AFLOROAEI

(membru onorific în

Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Iașilor)

Pr. dr. Constantin STURZU

(consilier cultural al Arhiepiscopiei Iașilor)

Comitetul redacțional:

Cătălin Jeckel

director (Editura Doxologia)

Pr. Cezar Țăbârnă

redactor-șef (Editura Doxologia)

Pr. Adrian Ștefan Chelaru

redactor coordonator

Constantin Ciofu

Tudorel Rusu

Silviu Cluci

Adrian Sirghi

Oana Nechifor

Constantin Comici

Pr. Constantin Prodan

fotoreporteri

Marta Grădinaru

corector

Lucian Dragomir

designer

Leonard Lunguleac

DTP-Prepress

Conceptul grafic al revistei: Pr. Constantin Sturzu

Sursă informații: „Ziarul Lumina” – Ediția de Moldova și doxologia.ro

Adresa redacției:

Iași, 700038

Str. Cuza-Vodă nr. 51

(incinta Mănăstirii Golia)

Tel.: 0232-216693

Fax: 0232-216694

ISSN 1221-4884

<http://editura.doxologia.ro>; e-mail: editura@doxologia.ro

Tiparul executat la Tipografia mitropolitană Iași